

สารนิพนธ์

เรื่อง สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายามรวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอิน

โดย

นางสาวนวพรรษ แสนทวีสุข

รหัสนักศึกษา 620510863

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายามรวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอิน
ผู้วิจัย	นางสาวนวพรรษ แสนทวีสุข
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ศิบัติ นพประเสริฐ
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่อง สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายามรวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอิน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงจุดเริ่มต้นของการเกิดสงครามเกาหลี และศึกษาถึงบทสรุปความพยายามร่วมมือของรัฐบาลมุนแจอินกับรัฐบาลคิมจองอึน

โดยมีวิธีการศึกษาคือวิธีค้นคว้าเอกสารโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยเป็นการศึกษาข้อมูลจากการค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาแล้วก็นำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลสรุป

จากการศึกษาพบว่าสงครามระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้เริ่มต้นสงครามกันอย่างจริงจังเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1950 เมื่อประเทศเกาหลีเหนือข้ามผ่านเส้นขนานที่ 38 ระยะเวลาของสงครามดำเนินมาเรื่อยจนถึงวันที่ 27 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1953 ได้มีการลงนามทำหนังสือข้อตกลงสงบศึกและสร้างเขตปลอดทหารเกาหลีขึ้น แต่การลงนามก็ไม่สำเร็จเนื่องจากไม่มีฝั่งใดมารวมลงนามให้สมบูรณ์ เวลานั้นผ่านไปจนถึงช่วงรัฐบาลคิมแดงที่ได้กำหนดนโยบายอาทิตย์ฉายแสง (Sunshine Policy) ขึ้นเพื่อพยายามพูดคุยในการรวมประเทศครั้งแรกหลังจากได้ทำการแยกประเทศในช่วงปีคริสต์ศักราช 2000 ต่อมาประธานาธิบดีมุนแจอินก็ได้ดำเนินนโยบายอาทิตย์ฉายแสงกลับมาใช้อีกครั้งในปีคริสต์ศักราช 2017 เพื่อจุดมุ่งหมายเดิมคือการพยายามรวมประเทศเกาหลีเข้าด้วยกัน

คำสำคัญ: การพยายามรวมประเทศเกาหลี, การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี, คาบสมุทรเกาหลี, สงครามเกาหลี, Korea War, Sunshine Policy

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายามรวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอิน” เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study) ประจำภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2565 สารนิพนธ์ชิ้นนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ดร.ศิวดี นพประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดี อีกทั้งขอบคุณครอบครัว เพื่อน ๆ และคนรอบตัวที่คอยให้กำลังใจ ดูแลเอาใจใส่มาตลอดการศึกษาเพื่อทำสารนิพนธ์ชิ้นนี้ ขอขอบคุณมิจิเอตะ ชุนสุเกะ และสมาชิกทุกคนจากวง Naniwa Danshi เมกุโระ เร็น และสมาชิกทุกคนจากวง Snow man ศิลปินวงบอยกรุ๊ปจากประเทศญี่ปุ่น ขอขอบคุณวง EXO และ BTS ศิลปินบอยแบนด์จากประเทศเกาหลีใต้ ที่ผลิตผลงานเพลงและการแสดงออกมา เป็นอย่างดี เป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัยจนสามารถทำสารนิพนธ์นี้ได้จนสำเร็จลุล่วง สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณแก่ตนเองที่มีความพยายามและอดทนที่ถึงแม้จะมีอุปสรรคเข้ามาแต่ก็สามารถสำเร็จสารนิพนธ์ชิ้นนี้ได้

ผู้วิจัยหวังว่า สารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

นวพรรษ แสันทวีสุข

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญรูปภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	2
1.2 คำถามวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.6 วิธีการศึกษา	3
1.7 นิยามศัพท์	3
1.8 ข้อจำกัดทางการศึกษา	3
บทที่ 2 การทบทวนแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	2
2.2 งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.3 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์	5
บทที่ 3 สงครามเกาหลี	6
3.1 เหตุการณ์ก่อนการเกิดสงครามเกาหลี	8
3.2 สาเหตุการเกิดของสงครามเกาหลี	16
3.3 การยกทัพบุกข้ามเส้นขนานที่ 38 ของประเทศเกาหลีเหนือ	20
3.4 การลงนามสัญญาสงบศึก	24
3.5 สงครามยังไม่จบ	26
3.6 ความทรงจำจากสงคราม	27
บทที่ 4 การพยายามรวมประเทศในสมัยรัฐบาลคิมแดจุง	29
4.1 ประวัติประธานาธิบดีคิมแดจุง	29
4.2 นโยบายอาทิตย์ฉายแสง (Sunshine Policy) ของประธานาธิบดีคิมแดจุง	30
4.3 การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งที่ 1 (13 – 15 มิถุนายน 2000)	32

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 5 ประเทศเกาหลีใต้ภายใต้การปกครองของรัฐบาลมุนแจอิน	35
5.1 ประวัติประธานาธิบดีมุนแจอิน	35
5.2 เส้นทางทางการเมือง	35
5.3 การพยายามรวมประเทศภายใต้การนำของประธานาธิบดีมุนแจอิน	37
5.3.1 ลำดับเหตุการณ์การปรองดองกับประเทศเกาหลีเหนือ	37
5.3.2 การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งที่ 3	39
5.4 บทสรุปความพยายามร่วมมือระหว่างรัฐบาลมุนแจอินและรัฐบาลคิมจองอึน	43
บทที่ 6 สรุปผล	45
6.1 สรุปผลการวิจัย	45
บรรณานุกรม	48

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 สมเด็จพระเจ้าแทโจ	8
ภาพที่ 2 นายพลโตโยโตมิ ฮิเดโยชิ	9
ภาพที่ 3 การประชุมเจรจาสงบศึกระหว่างประเทศรัสเซียและประเทศญี่ปุ่น	10
ภาพที่ 4 สำนักงานผู้สำเร็จราชการฝ่ายญี่ปุ่นแห่งโซซอน	11
ภาพที่ 5 ซาอิโต มาโกโตะ ผู้สำเร็จราชการญี่ปุ่น	12
ภาพที่ 6 บันทึกภาพถ่ายเมื่อครั้งประเทศญี่ปุ่นบุกเข้ายึดประเทศเกาหลี	16
ภาพที่ 7 บันทึกภาพถ่ายเมื่อครั้งประเทศญี่ปุ่นบุกเข้ายึดประเทศเกาหลี	16
ภาพที่ 8 คิมอิลซ็อง ผู้นำคนแรกแห่งประเทศเกาหลีเหนือ	18
ภาพที่ 9 คิมแดจุง ประธานาธิบดีแห่งเกาหลีใต้คนที่ 8	29
ภาพที่ 10 นายพลพัคจุงฮึนนำทัพเข้ายึดอำนาจรัฐสภา	29
ภาพที่ 11 คิมแดจุง ประธานาธิบดีแห่งประเทศเกาหลีใต้ปีคริสต์ศักราช 1998 – 2003	32
ภาพที่ 12 คิมจองอิล ผู้นำแห่งประเทศเกาหลีเหนือปีคริสต์ศักราช 1994 - 2011	32
ภาพที่ 13 คิมแดจุง และคิมจองอิล ณ เมืองเปียงยาง ประเทศเกาหลีเหนือ เพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี	34
ภาพที่ 14 คิมแดจุงจับมือบอกลาคิมจองอิล หลังเสร็จสิ้นการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีและจะเดินทางกลับ เมืองโซล ประเทศเกาหลีใต้	34
ภาพที่ 15 มุนแจอิน ประธานาธิบดีแห่งเกาหลีใต้คนที่ 12	35
ภาพที่ 16 ศิลปินจากประเทศเกาหลีใต้ วง 'Red Velvet' ร่วมแสดงที่เมืองเปียงยาง ประเทศเกาหลีเหนือ	38
ภาพที่ 17 ประธานาธิบดีมุนแจอิน(ขวา) รอจับมือกับผู้นำคิมจองอิล(ซ้าย) บริเวณเส้นแบ่งพรมแดน ณ เขตปลอดทหาร ปันมุนจอม	41
ภาพที่ 18 ประธานาธิบดีมุนแจอินจับมือกับผู้นำคิมจองอิลพาก้าวผ่านเขตพรมแดนเข้าสู่ประเทศเกาหลีใต้	41
ภาพที่ 19 การจับมือกันของผู้นำ 2 ประเทศเกาหลีในการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี 2018 ครั้งที่ 2	42
ภาพที่ 20 ประธานาธิบดีมุนแจอินและสตรีหมายเลข 1 โบกม็อร่าลา เตรียมกลับประเทศเกาหลีใต้ หลังเสร็จสิ้นการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี 2018	43

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1592 – 1598 บริเวณคาบสมุทรเกาหลีได้ถูกประเทศญี่ปุ่นรุกรานเพื่อไปยึดประเทศจีน ภายใต้การนำทัพของโทโยโตมิ ฮิเดะโยชิ และประเทศเกาหลีได้ตกเป็นประเทศในอาณานิคมของประเทศญี่ปุ่นในช่วงปีคริสต์ศักราช 1910 – 1945 ประเทศญี่ปุ่นได้บีบให้ประเทศเกาหลีลงนามในสนธิสัญญาการเป็นรัฐในอารักขา ซึ่งในสนธิสัญญานี้ญี่ปุ่นจะสามารถควบคุมและกำหนดนโยบายต่างประเทศต่าง ๆ ของประเทศเกาหลี (รองศาสตราจารย์ ดร.เรื่อโท นภดลชาติประเสริฐ, 2560, น. 33) กล่าวโดยง่ายคือ ประเทศญี่ปุ่นได้ทำการลดอำนาจการตัดสินใจของประเทศเกาหลี พยายามทำให้อัตลักษณ์นั้นหายไป จากการที่สั่งห้ามไม่ให้มีการสอนประวัติศาสตร์และภาษาเกาหลี การบังคับให้ชาวเกาหลีมีชื่อเป็นภาษาญี่ปุ่นและใช้ชื่อนั้นแทนชื่อเกาหลี รวมไปถึงการเผาทำลายหนังสือประวัติศาสตร์เกาหลี เมื่อประเทศญี่ปุ่นเข้าสู่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศญี่ปุ่นได้พ่ายแพ้ให้กับประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้หลังจากสิ้นสุดช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 บริเวณคาบสมุทรเกาหลีที่หลุดพ้นจากการเป็นเมืองใต้อาณานิคมของประเทศญี่ปุ่นและได้รับความเสียหายอย่างหนักจากการรุกรานจากประเทศญี่ปุ่น ไม่ว่าจะทางด้านวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุขโรค หรือทางด้านเศรษฐกิจก็ตาม จึงได้ถูกประเทศมหาอำนาจอย่างสหภาพโซเวียตและประเทศสหรัฐอเมริกาเข้ามาปกครองโดยแบ่งการปกครองออกเป็น 2 รูปแบบ คือการปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์จากสหภาพโซเวียตในบริเวณเหนือเส้นขนานที่ 38 (ประเทศเกาหลีเหนือในปัจจุบัน) และการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยจากสหรัฐอเมริกาในบริเวณใต้เส้นขนานที่ 38 (ประเทศเกาหลีใต้ในปัจจุบัน) ด้วยรูปแบบการปกครองที่แตกต่างกันก่อให้เกิดสงครามเย็นโดยมีบริเวณคาบสมุทรเกาหลีเป็นตัวแทนในการต่อสู้

ภาวะสงครามได้เริ่มต้นครั้งแรกในวันที่ 25 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1950 เปิดฉากโดยประเทศเกาหลีเหนือได้ส่งกองทัพข้ามผ่านเส้นขนานที่ 38 บุกลงมาตีประเทศเกาหลีใต้ สงครามได้ดำเนินต่อเนื่องเป็นเวลาถึง 3 ปี จนในวันที่ 27 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1953 ได้มีการลงนามทำหนังสือข้อตกลงสงบศึกและสร้างเขตปลอดทหารเกาหลีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไม่มีการลงนามในข้อตกลงที่สร้างขึ้นและยังคงมีความขัดแย้งกันอย่างต่อเนื่องเพียงแต่เป็นเพียงการทำสงครามเย็นเท่านั้น

ระยะเวลาดำเนินต่อมาเรื่อย ๆ จนได้คิมแดจุงขึ้นเป็นประธานาธิบดีของประเทศเกาหลีใต้ คิมแดจุงมีความตั้งใจและความพยายามอย่างหนักที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ให้

สามารถปรองดองกันอีกครั้งหนึ่งผ่านนโยบายอาทิตย์ฉายแสง (Sunshine Policy) โดยนโยบายดังกล่าวเป็นสาเหตุให้เกิดการประชุมสุดยอดผู้นำประเทศเกาหลีขึ้นเป็นครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 2000 ณ เมืองพย็องยง ประเทศเกาหลีเหนือ ระหว่างประธานาธิบดีคิมแดจุง และคิมจองอิล นับเป็นการประชุมที่สำคัญมากเพราะเป็นครั้งแรกที่ติดต่อกันโดยตรงหลังจากการการแบ่งแยกบริเวณคาบสมุทรเกาหลี

จนมาถึงในช่วงรัฐบาลมุนแจอินขึ้นปกครองประเทศเกาหลีใต้ในช่วงปีคริสต์ศักราช 2017 ได้ริเริ่มความพยายามในการรวมประเทศอีกครั้ง จนในปีคริสต์ศักราช 2018 ที่ได้เข้าร่วมประชุมร่วมกับผู้นำสูงสุดของประเทศเกาหลีเหนืออย่างคิมจองอิลที่ประเทศเกาหลีใต้เพื่อทำข้อตกลงยุติสงครามเกาหลีอีกครั้ง ซึ่งความพยายามในครั้งนี้ได้มีการนำนโยบาย Sunshine Policy มาปรับใช้อีกครั้งและได้พยายามเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีทางการทูตโดยการส่งตัวแทนจากประเทศเกาหลีใต้ไปที่ประเทศเกาหลีเหนือเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

ด้วยความพยายามของประธานาธิบดีมุนแจอินส่งผลให้เกิดการประชุมสุดยอดผู้นำประเทศเกาหลีขึ้นถึง 3 ครั้ง โดยการประชุมทั้ง 3 ครั้งเกิดขึ้นเพื่อพยายามสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีทั้ง 2 ประเทศ โดยทางประเทศเกาหลีใต้คาดหวังจากการประชุมครั้งนี้มีทั้งสิ้น 4 ประการ คือความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกรุงโซลและพย็องยง การปูทางไปสู่การทำสนธิสัญญาสันติภาพ และการวางรากฐานไปสู่การเจรจาระหว่างคิมจองอิลและประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์

2. คำถามวิจัย

ประธานาธิบดีมุนแจอินใช้ยุทธศาสตร์ใดในความพยายามรวมชาติกับเกาหลีเหนือ และความพยายามดังกล่าว นั้นปรากฏเป็นรูปธรรมหรือไม่ อย่างไร

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อศึกษาจุดเริ่มต้นของการเกิดสงครามเกาหลีหลังคาบสมุทรเกาหลีได้ถูกครอบครองโดยสหภาพโซเวียต และสหรัฐอเมริกา
- 3.2 เพื่อศึกษาถึงบทสรุปความพยายามร่วมมือของรัฐบาลมุนแจอินกับรัฐบาลคิมจองอิล

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 ได้ทราบถึงปัญหาและที่มาของการเกิดสงครามเกาหลีหลังบริเวณคาบสมุทรเกาหลีถูกครอบครองโดยสหภาพโซเวียตและประเทศสหรัฐอเมริกา
- 4.2 ได้ทราบถึงบทสรุปความพยายามร่วมมือของรัฐบาลมุนแจอินกับรัฐบาลคิมจองอิล

5. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายามรวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอินมีขอบเขตการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบริเวณคาบสมุทรเกาหลีโดยเน้นถึงประเด็นในช่วงเวลาที่เกิดสงครามเกาหลี (1950 – 1953) ที่สื่อถึงจุดเริ่มถึงความแตกหักบริเวณคาบสมุทรเกาหลีและในช่วงรัฐบาลมุนแจอิน (2017 – 2022) ที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นหลัก

6. วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และใช้วิธีการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทฤษฎี ดั่งนี้

6.1 ข้อมูลทฤษฎี ค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ความพยายามรวมประเทศ สงครามเกาหลี และนโยบายในการรวมประเทศ

7. นิยามศัพท์

7.1 การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี คือ การประชุมระหว่างผู้นำจากประเทศเกาหลีเหนือและประธานาธิบดีจากประเทศเกาหลีใต้ เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันในการยุติความปรปักษ์ต่อกัน ซึ่งการประชุมครั้งแรกเกิดขึ้นในสมัยประธานาธิบดีคิมแดจุง วันที่ 13 – 15 มิถุนายน คริสต์ศักราช 2000

7.2 นโยบายอาทิตย์ฉายแสง (Sunshine Policy) คือ นโยบายการเมืองด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่กำหนดขึ้นเพื่อการพยายามสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเกาหลีเหนือ เพื่อการรวมประเทศอีกครั้ง

8. ข้อจำกัดของการศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้เพื่อการทำวิจัยเรื่อง สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายามรวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอิน พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับความพยายามร่วมมือในสมัยรัฐบาลมุนแจอินนั้นโดยส่วนใหญ่มักเป็นข่าวสารมากกว่าบทความทางวิชาการ หรืองานวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คาร์ล ดอยช์ (Karl Deutsch, 1978: II อ้างถึงใน ศีโรตน์ ภาคสุวรรณ, 2545, น. 3) เสนอว่าความสัมพันธ์ระหว่างประเทศประกอบด้วยพฤติกรรม และการกระทำทั้งหลายของรัฐที่มีต่อกันโดยปราศจากการควบคุมอย่างเพียงพอ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจึงได้แก่การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและการกระทำของรัฐที่มีต่อกัน โดยปราศจากเครื่องมือควบคุมการกระทำของรัฐอย่างเด็ดขาด เปรียบเสมือนการเล่นกีฬา ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เล่นที่เป็นประเทศเอกราช มีอำนาจอธิปไตยของตนเองกว่าร้อยละประเทศ แต่ละประเทศมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านขนาดของประเทศ จำนวนและคุณภาพของประชากร ทรัพยากรธรรมชาติ อุดมการณ์ของชาติ นโยบายในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศมีโอกาสที่จะละเมิดกฎ กติกาตลอดเวลา โดยไม่บอกกล่าวให้ประเทศอื่น ๆ ได้ทราบล่วงหน้า อาจสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ผลประโยชน์ของชาติ หรือความต้องการแสดงแสนยานุภาพให้ชาติอื่น ๆ ได้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของชาติตน เป็นต้น

คอนเวย์ เฮ็นเดอร์สัน (Conway Henderson, 1998, น. 20-21) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คือ การศึกษาว่า ใครได้อะไร เมื่อไหร่ และอย่างไรในประเด็นต่าง ๆ จากภายนอกหรือข้ามอาณาเขตพื้นที่ของรัฐ เช่น สมมติเกิดข้อพิพาทระหว่าง 2 ประเทศที่แย่งชิงแหล่งน้ำมันในทะเล ผลของการเจรจาต่อรองใครจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์มากที่สุด ได้ในช่วงเวลาใด และได้มาอย่างไร นอกจากนั้น ข้อพิพาทนี้อาจไม่ได้มีเพียงรัฐ 2 รัฐเท่านั้นที่เกี่ยวข้องแต่ยังสัมพันธ์กับบริษัทข้ามชาติที่ทำธุรกิจน้ำมัน ซึ่งหวังจะได้ประโยชน์จากการเปิดให้สัมปทานของรัฐบาล องค์กรเอกชนระหว่างประเทศเอ็นจีโอ¹ เช่น กลุ่มกรีนพีซ ที่หัวนวิตกในเรื่องของสภาพแวดล้อมที่อาจได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรมน้ำมัน เป็นต้น (อ้างถึงใน บุญอริ ยีหมะ, 2554, น. 237-238)

การเมืองระหว่างประเทศ หมายถึง กิจกรรมที่มีต่อกัน หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐในด้านการเมือง โดยเฉพาะเป็นการเน้นในเรื่องการเมืองระหว่างรัฐ โดยให้ความสำคัญแห่งองค์กรที่มีบทบาท คือ รัฐ ในความสัมพันธ์ คือ การเมืองที่ปรากฏ (realpolitik) การเมืองระหว่างประเทศเน้นการศึกษาในเรื่องทางโครงสร้างอำนาจ และจุดประสงค์แห่งรัฐในฐานะที่รัฐเป็นผู้แสดง หรือผู้ที่มีบทบาท (actor) ที่แสดงออกมาโดยลำพัง หรือแสดงออกมาในลักษณะของการรวมกลุ่มของรัฐต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากนี้ ยังศึกษาสถาบัน กระบวนการและปัญหาในความสัมพันธ์ระหว่างรัฐประชาชาติ ซึ่งรวมทั้งปัญหาสงครามและสันติภาพการขัดแย้งและการร่วมมือ

¹ NGO : Non-Governmental Organization

ระหว่างรัฐเอกราชนับตั้งแต่ความสัมพันธ์ระหว่างนครรัฐกรีกศตวรรษที่ 5 ก่อนคริสตกาล ในระยะของการฟื้นฟูศิลปวิทยาในอิตาลี ในระบบรัฐชาติ (nation-states) ในยุโรปตะวันตก รวมทั้งความสัมพันธ์ของจีนและอินเดียโบราณจนถึงปัจจุบัน อนึ่ง ให้ความสนใจกับการเมืองระหว่างประเทศที่จะก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ วิกฤตการณ์ระหว่างรัฐ ความขัดแย้งระหว่างรัฐ ความตึงเครียดสงคราม ข้อตกลง และสนธิสัญญาระหว่างรัฐ เป็นต้น ปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของประเทศ กับการปฏิบัติอันเป็นปฏิกริยาของอีกประเทศหนึ่งต่อการปฏิบัติอันแรกนั้น วิชาการเมืองระหว่างประเทศจึงสนใจศึกษามูลเหตุจูงใจที่ประเทศหนึ่งปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่ออีกประเทศหนึ่งหรือต่อสิ่งที่เรียกรวม ๆ กันว่า “โลกภายนอก” ด้วย และบันทึกผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติดังกล่าวของประเทศเหล่านั้นไว้อีกด้วย (กระมล ทองธรรมชาติ, 2515 อ้างถึงใน รศ.ดร.สุรพล ราชภัณฑารักษ์, 2554, น. 457)

2. งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ปาร์คแท-กยูน (2560) เขียนหนังสือ สงครามเกาหลีและระบบสงบศึก (แปลโดย ภัททิรา จิตต์เกษม) เพื่อแนะนำประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของประเทศเกาหลีได้เพื่อเผยแพร่ในประเทศไทย เพื่อตอบคำถามและข้อสงสัยเกี่ยวกับประเทศเกาหลีใต้และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้ โดยเนื้อหาในหนังสือประกอบไปด้วย เหตุการณ์ที่ทหารของฝั่งประเทศไทยเข้าร่วมสงครามเกาหลี เพื่อช่วยเหลือทหารฝั่งประเทศเกาหลีใต้ ที่มาและเนื้อหาของสงครามเกาหลี ข้อตกลงการสงบศึก และผลของสงครามที่เกิดขึ้น จากการศึกษาพบว่า สงครามเกาหลี แท้จริงแล้วมูลเหตุของสงครามเริ่มต้นจากปัจจัยภายนอกทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นทั้งการโดนประเทศญี่ปุ่นบุกเข้ายึดเป็นประเทศได้อาณานิคม หรือการกลายเป็นรัฐกันชนให้กับทางสหภาพโซเวียต และประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการแตกหักระหว่าง 2 ประเทศในเรื่องของรูปแบบการปกครองที่แตกต่างกัน

วิเชียร อินทะสี (2561) เขียนหนังสือ เกาหลีในช่วงอลหม่าน ค.ศ. 1864 – 1953 เพื่อประโยชน์สำหรับการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับสังคมการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ประวัติศาสตร์ในช่วงตอนปลายราชวงศ์โชซอนของประเทศเกาหลี ที่อยู่ในช่วงที่ต้องเผชิญกับภัยคุกคามทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ทั้งแก่งแย่งอำนาจกันภายในราชวงศ์ และการล่าอาณานิคมทั้งจากทางตะวันตกและอาณาจักรเพื่อนบ้าน ท้ายที่สุดประเทศเกาหลีก็ตกเป็นอาณานิคมของประเทศญี่ปุ่น เมื่อหลุดพ้นประเทศก็ขัดแย้งจนแยกออกเป็น 2 ส่วน และเกิดสงครามขึ้น

วิเชียร อินทะสี (2564) เขียนหนังสือ เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ มองผ่านประเด็นการรวมประเทศ ขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ประวัติศาสตร์เกาหลีก่อนที่จะแยกออกเป็น 2 ประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีกับ 2 ประเทศมหาอำนาจอย่างสหภาพโซเวียตและประเทศสหรัฐอเมริกา เนื้อหาส่วนใหญ่ในหนังสือจะเน้นไปในเรื่องของความแตกหักระหว่าง 2 ประเทศ และการกลับมาพยายามรวมประเทศในช่วงยุคหลังสงครามอย่างช่วงความพยายามร่วมมือระหว่างผู้นำคิมจอง-อิลแห่งประเทศเกาหลีเหนือกับประธานาธิบดีคิมแด-จุงแห่งประเทศเกาหลีใต้ และช่วงความพยายามร่วมมือระหว่างผู้นำคิมจอง-อิลแห่งประเทศเกาหลีเหนือกับประธานาธิบดีมุนแจ-อินแห่งประเทศเกาหลีใต้

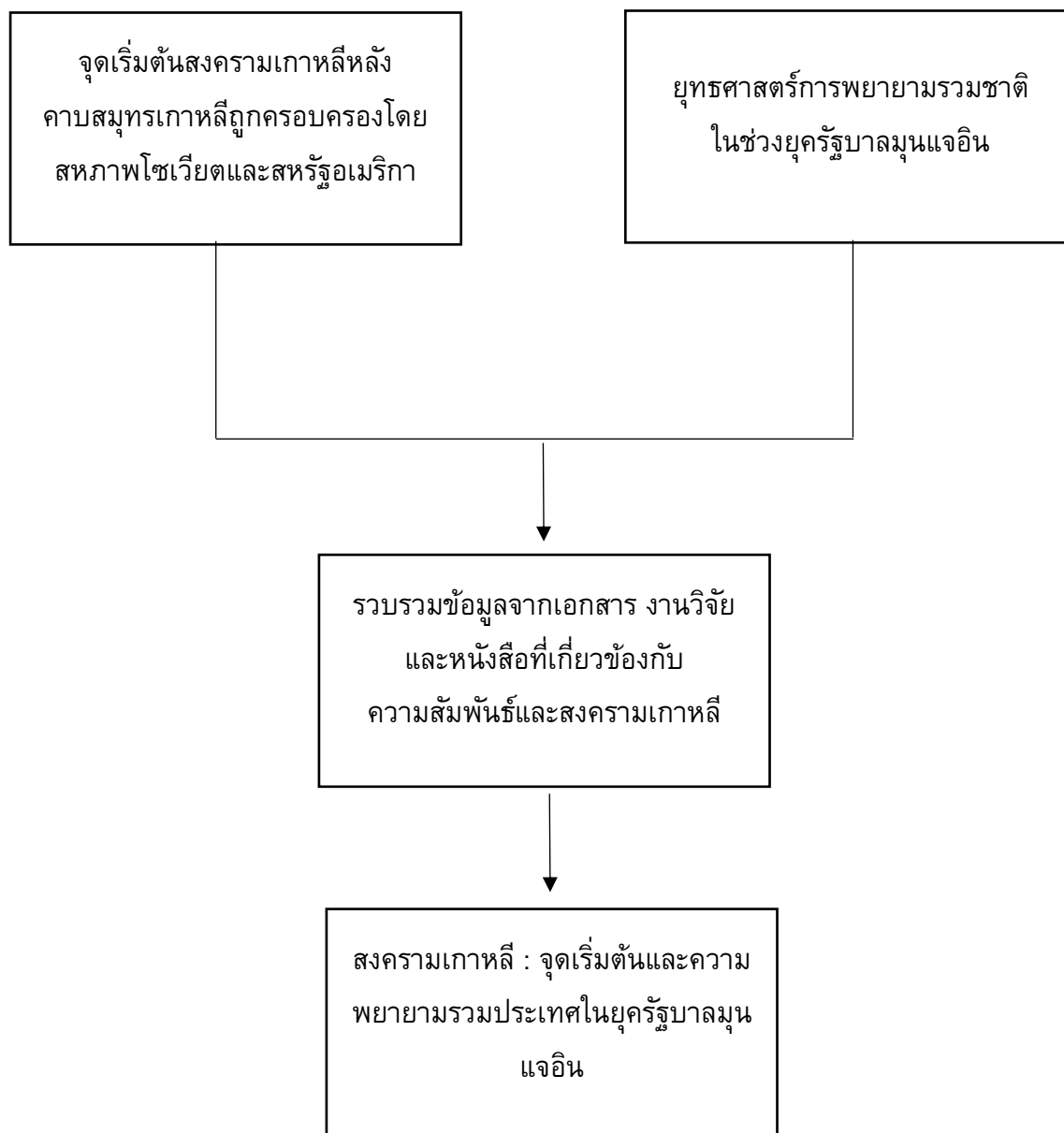
อนุช อภาภิรม (2558) เขียนหนังสือ สงครามเย็นในแดนโสม : วิภคตที่ยังไม่สิ้น เพื่อพยายามเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของทั้งประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้ ที่จุดเดือดใหญ่แห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออก ตั้งแต่การเกิดสงครามเกาหลีในคริสต์ศักราช 1950 จนถึงปัจจุบันที่เปลี่ยนฐานะเป็นสงครามเย็น ในบริเวณคาบสมุทรเกาหลีถือว่าเป็นอีกหนึ่งจุดยุทธศาสตร์ที่ชาติมหาอำนาจต่างต้องการ เพราะในอดีตเจ้าอาณานิคมใหญ่ ๆ ได้ผ่านการครอบครองมาแล้วทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นประเทศรัสเซีย ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศที่แปรสภาพให้บริเวณคาบสมุทรเกาหลีกลายเป็นรัฐกันชนอย่างสหภาพโซเวียตและประเทศสหรัฐอเมริกา

ซองโฮ ซิน (2559) เขียนหนังสือ นโยบายต่างประเทศของเกาหลีใต้ (แปลโดย ภัททิรา จิตต์เกษม) เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเอาชนะความยากจน ตลอดจนการเติบโตจนเป็นประเทศในระดับต้น ๆ ในสังคมนานาชาติภายในเวลาอันสั้น รวมไปถึงบทวิเคราะห์นโยบายต่างประเทศที่ประเทศเกาหลีใต้เลือกใช้เพื่อทำสัญญาต่าง ๆ กับประเทศอื่น ๆ หรือ สังคมนานาชาติ โดยไม่เกี่ยวข้องกับนโยบายภายในประเทศ โดยเฉพาะนโยบายอาทิติยฉายแสงที่เป็นที่สนใจกับโลกภายนอก เนื่องจากเป็นนโยบายที่เกิดขึ้นมาเพื่อร่วมมือกับประเทศเกาหลีเหนือหลังจากมีข้อพิพาททางสงครามที่ยังหาข้อยุติไม่ได้

รองศาสตราจารย์ ดร. เรือโท นกตล ชาติประเสริฐ เขียนหนังสือ เกาหลีปัจจุบัน : Korea Today โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับประเทศเกาหลีในมิติต่าง ๆ ทั้งประวัติศาสตร์ สังคมการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของประเทศเกาหลี จากการศึกษาหนังสือเล่มนี้ ได้ค้นคว้าในเรื่องที่เป็นประเด็นใหญ่แห่งตะวันออกอย่างเรื่องของ 2 มหาอำนาจที่แบ่งแยกการปกครองจนประเทศเกาหลีต้องแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย จนเกิดเหตุการณ์สงครามเกาหลีขึ้น ซึ่งเป็นที่ได้รับความสนใจและการช่วยเหลือจากประเทศต่าง ๆ

3 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยเรื่อง สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายามรวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอิน ได้มีการทบทวนแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และงานวิจัยและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้สามารถนำมาประยุกต์เพื่อ เป็นกรอบการศึกษาและการวิเคราะห์วิจัยดังต่อไปนี้คือ

บทที่ 3

สงครามเกาหลี

1. เหตุการณ์ก่อนการเกิดสงครามเกาหลี

การตั้งถิ่นฐานของชนเผ่าเกาหลีโบราณเริ่มในยุคสัมฤทธิ์ 400 ปีก่อนคริสตกาล ต่อมาพัฒนาเป็นอาณาจักรมีกำแพงล้อมรอบได้ชื่อว่า อาณาจักรโชซอนโบราณ (Ancient Choson) ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำเหลียว (Liao River) ทางตอนใต้ของแมนจูเรีย (Manchuria) กับแม่น้ำแทตง (Taedong River) ทางตอนกลางของประเทศเกาหลีเหนือในปัจจุบัน มีอำนาจการปกครองอยู่ 400 – 300 ปีก่อนคริสตกาล ก่อนถูกรุกรานโดยอาณาจักรเยน (Yen) ของชนชาติจีน ต่อมาขุนนาง ไพร่พล และประชาชนอาณาจักรโชซอนโบราณได้ก่อตั้งอาณาจักรวิมันโชซอน (Wiman Choson) แต่ถูกจีนฮั่น (Han China) ตีอาณาจักรแตกใน 108 ปีก่อนคริสตกาลพร้อมตั้งเขตปกครอง ภายหลังในปีคริสต์ศักราช 313 กลุ่มจีนฮั่นเสื่อมอำนาจทำให้ถูกยึดครองโดยอาณาจักรโคกูรยอ (Koguryo) ตรงพื้นที่ส่วนใหญ่ของคาบสมุทรเกาหลีเป็นพื้นที่ของพวกจีน (Chinguk) แต่เมื่อเกิดการอพยพจากอาณาจักรโชซอนโบราณ ก็มีการจัดระเบียบทางการเมืองและสังคม รู้จักในชื่อ ‘อาณาจักร 3 ฮั่น’ (Sam Han) แต่ในคริสต์ศักราช 369 ก็ตกภายใต้อิทธิพลของอาณาจักรแพ็กเจ (Paekche) ในสมัย 3 อาณาจักร (Three Kingdoms) ประกอบไปด้วยอาณาจักรโคกูรยอ อาณาจักรแพ็กเจ และอาณาจักรซิลลา (Silla) ให้ความสำคัญกับการอยู่รอดเพื่อไม่ให้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของอาณาจักรใดอาณาจักรหนึ่ง จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อต่อต้านการคุกคาม แต่ก็เกิดการแตกแยกเมื่ออาณาจักรซิลลาเข้มแข็งขึ้นในช่วงครึ่งหลังศตวรรษที่ 6 ในขณะที่อาณาจักรโคกูรยอและอาณาจักรแพ็กเจเสื่อมอำนาจลง แต่อาณาจักรซิลลาก็สิ้นสุดลงในปีคริสต์ศักราช 935 เมื่ออาณาจักรโครยอ (Koryo) เป็นศูนย์กลางอำนาจแห่งใหม่ ระยะเวลาผ่านไปจนถึงปีคริสต์ศักราช 1388 เมื่ออีซ็องกเย (Yi Sung-gye) แม่ทัพของอาณาจักรโครยอยึดอำนาจและปลดกษัตริย์ออก จากนั้นก็แต่งตั้งกษัตริย์ใหม่อีก 2 องค์แต่อำนาจสูงสุดก็ยังคงอยู่ที่ตัวของอีซ็องกเย จนคริสต์ศักราช 1392 อีซ็องกเยได้แต่งตั้งตัวเองขึ้นเป็นกษัตริย์ ได้พระยานามว่า ‘พระเจ้าแทโจ’ (Taejo) พร้อมกับก่อตั้งราชวงศ์อีหรือราชวงศ์โชซอนขึ้น (Yi or Choson Dynasty) ในสมัยราชวงศ์โชซอนตอนต้น นอกจากภัยจากภายในที่สั่นคลอนต่ออาณาจักร ภัยจากภายนอกก็ส่งผลอย่างมากเช่นเดียวกัน ซึ่งภัยคุกคามจากภายนอกที่เด่นชัดที่สุดคือ การรุกรานจากแมนจูและจากประเทศญี่ปุ่น การคุกคามจากประเทศญี่ปุ่นนั้น เกิดขึ้นหลังนายพลโตโยโตมิ ฮิเดโยชิ (Toyotomi Hideyoshi) เข้ามามีอำนาจใน

ภาพที่ 1 สมเด็จพระเจ้าแทโจ
ที่มา: https://www.worldhistory.org/Taejo_of_Goryeo/

ปีคริสต์ศักราช 1590 โดยยื่นข้อเรียกร้องให้เปิดประเทศเพื่อทำการค้าขายและยอมให้กองทัพของประเทศญี่ปุ่นผ่านเกาหลีเพื่อไปโจมตีประเทศจีน แต่ทางเกาหลีปฏิเสธ ทำให้นายพลอียูชิส่งกองทัพเข้าตีประเทศเกาหลีในเดือนเมษายน ปีคริสต์ศักราช 1592 ชื่อว่า ‘สงครามอิมจิน’ (Imjin War) ซึ่งประเทศญี่ปุ่นได้พ่ายแพ้ต่อสงครามในครั้งนี้ ต่อมาเดือนกันยายน ปีคริสต์ศักราช 1598 นายพลอียูชิได้เสียชีวิตลง ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นถอนกำลังออก

ภาพที่ 2 นายพลโตโยโตมิ อีเดโยชิ

ที่มา: <https://www.catdumb.com/old/?p=681374>

จนกระทั่งในปีคริสต์ศักราช 1895 ที่ประเทศญี่ปุ่นรบชนะกับกองทัพประเทศจีนและสามารถร่วมมือกับประเทศเกาหลีในการปราบปรามขบวนการทงฮัก²ได้ ภารกิจสำคัญต่อมาคือการสร้างความชอบธรรมและความนิยมในประเทศเกาหลี โดยดำเนินแผนการปฏิรูปคาโบ (Kabo Reform) ในเดือนกรกฎาคมปีคริสต์ศักราช 1894 โดยร่วมมือกับขุนนางฝ่ายปฏิรูปและสนับสนุนฝ่ายญี่ปุ่น มีคิมฮง-จิบ (Kim Hong-jib) เป็นประธานและดึงแทว็อนกุน³เข้าร่วมโดยให้คำมั่นว่าจะไม่ยึดครองเกาหลี

การปฏิรูปคาโบส่งผลให้ประเทศเกาหลีเป็นประเทศสมัยใหม่ในหลาย ๆ ด้านตั้งแต่ด้านการบริหารราชการ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม เห็นได้จากการให้ประเทศเกาหลีอยู่ในฐานะชาติที่เป็นอิสระ โดยยกเลิกข้อตกลงที่มีลักษณะที่ไม่เท่าเทียมกับประเทศจีน ปรับโครงสร้างทางการเมืองและการบริหารแบบรัฐมนตรีนีปฏิรูปการคลัง จัดการองค์การทหารและตำรวจแบบสมัยใหม่ ปฏิรูปการศึกษา ใช้ประบวนการยุติธรรม

² เป็นการก่อตัวของแนวคิดที่ผสมระหว่างคำสอนของขงจื้อ พุทธศาสนาและเต๋า เพื่อท้าทายแนวคิดจากตะวันตก อีกทั้งเป้าหมายจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและแก้ไขปัญหาการบริหารราชการ อ้างอิงจาก วิเชียร อินทะสี. 2561. **เกาหลีในช่วงอลหม่าน**. น. 38

³ ตำแหน่งของราชวงศ์โชซอน สำหรับพระราชบิดาของกษัตริย์ที่ไม่ได้ครองราชย์เอง แต่พระโอรสนั้นครองราชย์ ปกติแล้วในคราวที่แต่งตั้งแทว็อนกุนนั้น ตัวแทว็อนกุนเองจะสิ้นพระชนม์ไปแล้ว อ้างอิงจาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%81%E0%B8%97%E0%B8%A7%E0%B9%87%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B8%E0%B8%99>

สมัยใหม่ และปฏิรูปด้านสังคม ความแตกต่างระหว่างยางบัน⁴และสามัญชนถูกยกเลิก การเข้าเป็นข้าราชการขึ้นอยู่กับความสามารถไม่ใช่ภูมิหลังทางสังคม (Eckert et al., 1990, pp. 225 – 227 อ้างถึงใน วิเชียร อินทะ สี. 2561, น. 40 - 41)

แต่การเมืองภายในราชวงศ์โชซอนตอนปลายมีความเข้มข้นมากขึ้นจากการแข่งขันกันเพื่อแย่งอำนาจระหว่างฝ่ายนิยมประเทศญี่ปุ่นและฝ่ายนิยมประเทศรัสเซีย กล่าวคือ ในเดือนกุมภาพันธ์ปีคริสต์ศักราช 1896 ฝ่ายนิยมประเทศรัสเซียลักพาตัวพระเจ้าโกจงและอุปราชไปประทับที่ทำการคณะทูตรัสเซีย บุคคลสำคัญฝ่ายนิยมญี่ปุ่นถูกลอบสังหาร บางส่วนก็ลี้ภัยไปประเทศญี่ปุ่น ทำให้ฝ่ายนิยมรัสเซียขึ้นตำแหน่งแทน ประเทศญี่ปุ่นและประเทศรัสเซียสู้รบกันที่เมืองท่าอาร์เทอร์ในเดือนกุมภาพันธ์ ปีคริสต์ศักราช 1904 เนื่องจากประเทศรัสเซียไม่ตอบสนองแก่ข้อเรียกร้องของฝ่ายญี่ปุ่น และประเทศรัสเซียได้เป็นฝ่ายที่พ่ายแพ้แก่สงครามในครั้งนั้น ส่งผลให้ทั้ง 2 ฝ่ายลงนามสนธิสัญญาพอร์ตสมัท (Treaty of Portsmouth) โดยรัสเซียรับรองผลประโยชน์ของประเทศญี่ปุ่นในดินแดนประเทศเกาหลีและไม่ขัดขวางญี่ปุ่นในการดำเนินมาตรการเพื่อควบคุมและคุ้มครองต่อ รัฐบาลเกาหลี

ภาพที่ 3 การประชุมเจรจาสงบศึกระหว่างประเทศรัสเซียและประเทศญี่ปุ่น
ที่มา: <https://www.rbth.com/history/332674-5-facts-about-portsmouth-treaty>

ประเทศญี่ปุ่นได้รวมประเทศเกาหลีเข้าเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของตน และได้ดำเนินแผนการหลายอย่างเพื่อเป็นหลักประกันว่าทางฝ่ายญี่ปุ่นจะสามารถปกครองประเทศเกาหลีได้อย่างราบรื่น ซึ่งในช่วงที่ประเทศเกาหลีตกอยู่ภายใต้อาณานิคมในช่วงปีคริสต์ศักราช 1910 – 1945 นั้น มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

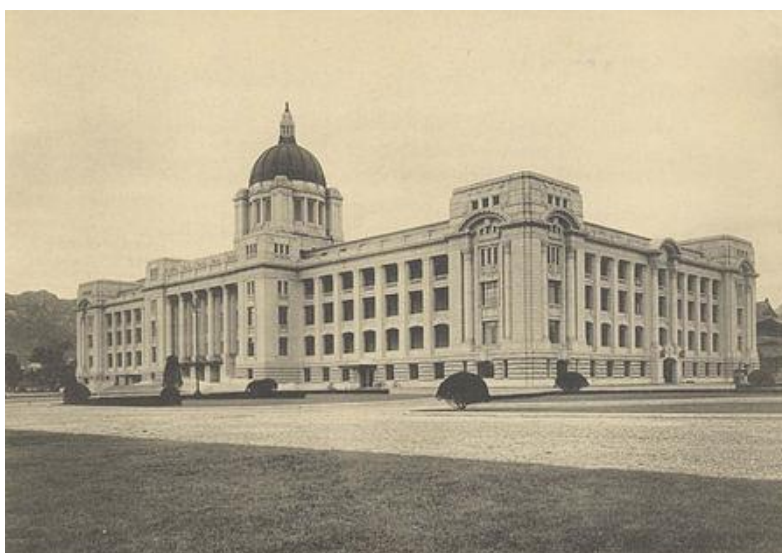
⁴ ยางบัน (양반) เป็นภาษาเกาหลี หมายถึง เจ้าขุนมูลนาย, ชนชั้นขุนนางที่ปกครองในสมัยก่อน

ด้านการปกครอง

ประเทศญี่ปุ่นตั้งสำนักงานผู้สำเร็จราชการแห่งโชซอน (Government – General of Choson) ณ กรุงโซล เพื่อเป็นองค์กรหลักในการปกครองประเทศเกาหลี มีผู้สำเร็จราชการการทหารดำรงตำแหน่ง โดยปฏิบัติหน้าที่ขึ้นตรงต่อจักรพรรดิญี่ปุ่น อำนาจของผู้สำเร็จราชการครอบคลุม

1. ด้านการเมือง ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายและนำไปปฏิบัติ การควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่บังคับบัญชาการทหารทั้งทหารบกและทหารเรือ
2. ด้านการทหาร คือ ผู้สำเร็จราชการเป็นผู้ที่มีอำนาจบังคับบัญชากองทหารทั้งทหารบกและทหารเรือ ที่ตั้งอยู่ในดินแดนอาณานิคม เพื่อรักษาภาวะเป็ยภายในและป้องกันการรุกรานจากภายนอก
3. ด้านนิติบัญญัติ ผู้สำเร็จราชการมีสิทธิในการออกกฎหมาย มีผลบังคับใช้เหมือนกฎหมายของทางประเทศญี่ปุ่น โดยลักษณะแรกเป็นส่วนที่ไม่มีความซับซ้อน ไม่จำเป็นต้องผ่านสภาไดเอ็ต (Imperial Diet) เมื่อฝ่าฝืนก็สามารถลงโทษได้โดยไม่ต้องส่งให้ศาลตัดสินพิจารณา ส่วนลักษณะที่ 2 ต้องได้รับการเห็นชอบจากสภาก่อนหรือหลังจากการประกาศใช้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อีกทั้งผู้สำเร็จราชการสามารถควบคุมศาลได้ เนื่องจากเป็นผู้กำหนดองค์กรและทำหน้าที่ศาล รวมทั้งแต่งตั้งผู้พิพากษาและอัยการ เป็นผลให้ศาลอยู่ภายใต้อำนาจของฝ่ายบริหาร (Chen, 1970, น. 132 - 140)

ภาพที่ 4 สำนักงานผู้สำเร็จราชการฝ่ายญี่ปุ่นแห่งโชซอน

ที่มา: https://en.wikipedia.org/wiki/Japanese_General_Government_Building,_Seoul

ด้านการตัดดวงผลประโยชน์

การถือครองที่ดิน เกิดขึ้นหลังการลงนามสนธิสัญญาการอยู่ภายใต้อารักขา 1905 (Protectorate Treaty of 1905) ปรากฏเด่นชัดคือการถือครองที่ดินเพื่อสร้างอิทธิพลทางการเมืองและสังคมในประเทศเกาหลี การแก้ไขประชากรที่เพิ่มขึ้นจึงต้องสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในต่างแดน แต่กระแสน้ำที่ขึ้นที่ดินได้ลดน้อยลงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 (World War I) ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เพื่อการลงทุนและการเกษตร โดยทั่วไปแล้วชาวญี่ปุ่นมักไม่ทำเกษตรเอง แต่จะให้แรงงานชาวเกาหลีที่มีฐานะเป็นผู้เช่าที่ดินลงมือทำ ที่ดินส่วนใหญ่ที่ถูกชาวญี่ปุ่นถือครองจะเป็นพื้นที่บริเวณจังหวัดช็อลลาเหนือ (North Cholla) และช็อลลาใต้ (South Cholla) เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงและการคมนาคมสะดวก อีกทั้งใกล้เมืองท่าอย่างปูซาน (Busan) มาซาน (Masan) ม็อกโพ (Mokpo) และกุนซาน (Gunsan) ทำให้สามารถส่งออกข้าวไปยังตลาดญี่ปุ่นได้สะดวก อีกพื้นที่หนึ่งที่ชาวญี่ปุ่นถือครองเป็นจำนวนมากคือพื้นที่ราบทะเลตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเปียงยางและชินนัมโพ (Chinnampo) ฝนพื้นที่นี้ยังมีบริษัทพัฒนาแห่งตะวันออก (Oriental Development Company) ซึ่งเป็นสถานที่ที่กิจการของประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่ด้วย ด้วยความที่ผู้คนและบริษัทญี่ปุ่นถือครองที่ดินในประเทศเกาหลีเป็นจำนวนมาก รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล (ซึ่งเป็นรัฐบาลญี่ปุ่นในสมัยนั้น) ทำให้ผู้ถือครองมีอำนาจทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองเหนือกว่าชาวเกาหลี ทั้งการเพิ่มค่าเช่าและส่วนแบ่งรายได้ของภาคการเกษตรที่สูง (Ho, 1984, น. 373)

การควบคุมเศรษฐกิจ เป้าหมายเศรษฐกิจจากนโยบายของทางฝ่ายประเทศญี่ปุ่นคือ การเป็นแหล่งสนับสนุนอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นเอง เป็นพื้นที่ตลาดระบายสินค้า และเป็นแหล่งสนับสนุนด้านวัตถุดิบและอาหารแก่ประชากรญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้น มีมาตรการควบคุมที่ชื่อว่า ‘กฎหมายการประกอบธุรกิจ’ (Company Law) บังคับใช้ในปีคริสต์ศักราช 1911 เพื่อกำหนดแผนธุรกิจ กล่าวคือ หากจะประกอบการธุรกิจใดต้องผ่านการยอมรับจากทางรัฐบาลเสียก่อนที่จะเริ่มประกอบการ หรือเปิดสาขา โดยมาตรการนี้ส่งผลให้ผู้ประกอบการรายย่อยชาวเกาหลีโดนขจัด และเปิดโอกาสให้นายทุนจากญี่ปุ่นเข้ามาประกอบธุรกิจในเกาหลี ต่อมาในช่วงที่ซาอิตะ มาโกโตะ (Saito Makoto) ผู้สำเร็จราชการญี่ปุ่นได้ผ่อนคลายการควบคุมด้านเศรษฐกิจในช่วงหลังปีคริสต์ศักราช 1919 โดยกำหนดหลักการขึ้น 2 ประการ

ภาพที่ 5 ซาอิตะ มาโกโตะ ผู้สำเร็จราชการญี่ปุ่น

ที่มา: <https://www.ndl.go.jp/portrait/e/datas/87/>

1. กำหนดให้เกาหลีและไต้หวันที่เป็นประเทศในอาณานิคมเป็นแหล่งสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมญี่ปุ่น
2. ป้องกันความไม่พอใจของประชาชนโดยการผลิตสินค้าได้ในระดับต้น

แต่ประเทศเกาหลีจำเป็นต้องพึ่งพุนจากประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นชาวอิโตจึงได้กำหนดนโยบายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีขึ้น โดยยังให้ความสำคัญกับทางด้านการเกษตรและอนุญาตให้แปรรูปและผลิตสินค้าที่สอดคล้องหรือเกี่ยวพันกับอุตสาหกรรมญี่ปุ่น รวมทั้งยกเลิกกฎหมายประกอบธุรกิจ (Uchida, 2011, น. 230) รวมไปถึงการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เหมืองทองคำ การค้าไหม เกลือ ยาสูบ และฝิ่นที่ทำเงินได้เป็นจำนวนมากก็ถูกผูกขาดโดยรัฐบาลญี่ปุ่น มีการจัดตั้งธนาคารของประเทศญี่ปุ่นเองโดยเฉพาะเพื่อควบคุมระบบการเงิน การดำเนินการนโยบายและควบคุมเศรษฐกิจในรูปแบบนี้ผลประโยชน์ตกเป็นของประเทศญี่ปุ่นอย่างแน่นอน ในฐานะของผู้มีอำนาจและกำหนดนโยบาย ในส่วนของการจ้างงาน แรงงานชาวเกาหลีถูกกดค่าแรงน้อยกว่าแรงงานชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาทำงานในประเทศเกาหลีประมาณร้อยละ 40 ในเรื่องของการส่งออกและนำเข้าสินค้าก็คิดเป็นร้อยละ 95.1 ที่สินค้าของประเทศเกาหลีถูกส่งออกไปที่ประเทศญี่ปุ่น และร้อยละ 80 ที่สินค้าของประเทศญี่ปุ่นถูกนำเข้ามาในประเทศเกาหลี เศรษฐกิจในลักษณะนี้เรียกได้ว่าเป็นเศรษฐกิจแบบอาณานิคม (Colonial Economy)

ด้านการใช้แรงงานและสงคราม

1. การระดมคนเพื่อการใช้แรงงาน

การนำชาวเกาหลีไปเป็นแรงงานที่ประเทศญี่ปุ่นนั้นเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วง ปีคริสต์ศักราช 1897 และ 1898 ที่เหมืองถ่านหินโชจา (Choja Coal Mine) ในจังหวัดซากะ (Saga Prefecture) ได้นำเข้าชาวเกาหลีจำนวน 230 คน เพื่อทำงานในเหมืองเนื่องจากการเฟื่องฟูของอุตสาหกรรมถ่านหิน ทำให้เกิดการขาดแคลนคนงานขึ้น อีกทั้งการระดมคนเพื่อทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการผลิตโลหะและยุทธปัจจัยต่าง ๆ ยิ่งเมื่อสงครามขยายพื้นที่ ทางฝ่ายญี่ปุ่นยังต้องการคนประจำการที่กองทัพต่าง ๆ จนคณะรัฐมนตรีประเทศญี่ปุ่นออกกฎหมายการระดมทรัพยากรระดับชาติ (National General Mobilization Law) ในปีคริสต์ศักราช 1938 มีผลบังคับใช้ในประเทศญี่ปุ่นและครอบคลุมถึงประเทศเกาหลีได้ในเวลาต่อมา เนื่องจากการระดมคนในช่วงสงคราม มีความเสี่ยงต่อชีวิตและครอบครัว ทางฝ่ายญี่ปุ่นจึงออกโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ

ออกมาเพื่อดึงดูดความสนใจ อย่างเช่น การจ่ายค่าแรงที่สูง สภาพการทำงานที่ดี และได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มากขึ้น

2. การระดมคนเพื่อใช้ในสงคราม

2.1 อาสาสมัคร

เนื่องด้วยสงครามระหว่างประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่นในปีคริสต์ศักราช 1937 – 1945 ทางฝ่ายญี่ปุ่นจึงจำเป็นต้องใช้ชาวเกาหลีเข้าเป็นกำลังพลในสงคราม จึงนำระบบทหารอาสาสมัครพิเศษเกาหลี (Korean Special Volunteer Soldier System) มาใช้ ในช่วงระหว่างปีคริสต์ศักราช 1938 -1943 มีชาวเกาหลียื่นใบสมัคร 800,000 คน นักศึกษายื่นใบสมัครแบบพิเศษนักศึกษา (Korean Student Special Volunteer System) จำนวน 6,203 คน อีก 90,000 คนยื่นแบบพิเศษกองทัพเรือ (Naval Special Volunteer System) โดยรูปแบบแรกได้รับการบรรจุเป็นกองทัพจำนวน 17,664 คน นักศึกษา 4,385 คน ทหารเรือ 2,000 คน แม้จะเป็นการสมัครแบบยื่นใบสมัครเอง แต่ในความเป็นจริงนั้นการยื่นใบสมัครไม่ได้หมายความว่า ผู้สมัครเต็มใจสมัครหรือไม่ ส่วนสาเหตุที่มคนสมัครใจเนื่องจากเชื่อในโฆษณาชวนเชื่อของทางประเทศญี่ปุ่นเกี่ยวกับความยิ่งใหญ่หรือความเป็นหนึ่งเดียวของเอเชีย (Pan - Asianism) และวงไพบูลย์แห่งเอเชียบูรพา (East Asia Co – Prosperity Sphere)

2.2 ระบบเกณฑ์ทหาร

หลังจากเปิดฉากสงครามกับประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่นก็เปิดฉากสงครามครั้งใหม่โจมตีเพิร์ล ฮาร์เบอร์ (Pearl Harbor) ในปีคริสต์ศักราช 1941 และโจมตีประเทศต่าง ๆ ในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำการเกณฑ์ประชาชนชาวเกาหลีและไต้หวัน บรรจุเป็นทหารในกองทัพ โดยในเดือนพฤษภาคมปีคริสต์ศักราช 1942 ผู้สำเร็จราชการญี่ปุ่นในประเทศเกาหลีได้ออกกฎหมายเกณฑ์ชาวเกาหลีไปเป็นทหารในกองทัพญี่ปุ่น ผลบังคับใช้ในเดือนสิงหาคมปีคริสต์ศักราช 1943 การที่ทางฝ่ายญี่ปุ่นเกณฑ์ชาวเกาหลีจำนวนมากเข้าร่วมกองทัพนั้น เมื่อจบสงครามโลกครั้งที่ 2 (World War II) มีชาวเกาหลีสูญหายที่สามารถประมาณการได้มากถึง 50,884 คน

ด้านการสร้างความกลมกลืนทางวัฒนธรรมของญี่ปุ่นในประเทศเกาหลี

การกลมกลืนทางวัฒนธรรมนั้น ถือเป็นวิธีการหนึ่งที่เจ้าอาณานิคม (Colonizer) มีรูปแบบความคิดที่ว่า เจ้าอาณานิคมและดินแดนใต้อาณานิคม (Colonized) ควรมีความเท่าเทียมกันที่สามารถพัฒนาไปเป็นรัฐชาติ (Nation-State) เดียวกัน ซึ่งการที่จะเป็นในสภาพดังกล่าวได้ ประชาชนในดินแดนอาณานิคมต้องยอมรับขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา และระบบการปกครองของเจ้าอาณานิคม

ในกรณีของประเทศเกาหลีที่ตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศญี่ปุ่น ทางฝ่ายญี่ปุ่นได้มองว่าประเทศเกาหลีนั้นมีวัฒนธรรมที่ด้อยกว่า จึงจำเป็นต้องถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนเองที่สูงกว่าให้ยอมรับและปฏิบัติตาม ประเทศญี่ปุ่นว่าชาวเกาหลีเป็นคนที่หยาบคาย และมีนิสัยเกียจคร้าน ไม่สามารถป้องกันตนเองได้ อีกทั้งมองว่ามีแค่ญี่ปุ่นเท่านั้นที่จะสามารถพาเกาหลีออกจากจุดนั้นได้ ด้วยข้ออ้างนี้เองประเทศญี่ปุ่นจึงยกทัพเข้าประเทศเกาหลี เพื่อให้การศึกษาและคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

นโยบายการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นในการศึกษาในเกาหลี กำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการในข้อบัญญัติการศึกษา คริสต์ศักราช 1911 (Education Ordinance of 1911) โดยจัดให้มีสำนักงานการศึกษา (Bureau of Education) เพื่อดูแลระบบการศึกษาสำหรับคนญี่ปุ่นในประเทศเกาหลี และระบบการศึกษาในประเทศเกาหลี เป้าหมายของการศึกษาเพื่อให้ความรู้ทั่วไปแก่ชาวเกาหลี และอบรมให้แป้นพเมืองที่ภักดีต่อประเทศญี่ปุ่น (Seth, 2002 น. 20 - 21) การควบคุมจัดการการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นไม่ถือว่าเป็นผลแก่ชาวเกาหลี เนื่องจากในวันที่ 1 มีนาคม คริสต์ศักราช 1919 ประชาชนที่เข้าร่วมงานพระราชพิธีศพพระเจ้าโคจงได้ถือโอกาสเรียกร้องเอกราชคืนจากเจ้าอาณานิคมอย่างประเทศญี่ปุ่น เป็นเหตุให้รัฐบาลญี่ปุ่นต้องปรับปรุงแนวทางการศึกษาใหม่ ปรากฏตามข้อบัญญัติการศึกษา คริสต์ศักราช 1922 (Education Ordinance of 1922) ที่เน้นความเข้มข้นในการจงรักภักดีต่อประเทศญี่ปุ่นให้ชาวเกาหลีเพิ่มขึ้น

สำหรับการใช้สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ความชาติของประเทศญี่ปุ่นนั้น ปรากฏในรูปแบบการให้ข่าวสาร โดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เจตนาคือต้องการให้ชาวเกาหลียกระดับทางวัฒนธรรมให้เท่ากับชาวญี่ปุ่น ซึ่งรัฐบาลผู้สำเร็จราชการญี่ปุ่นได้ออกหนังสือพิมพ์ชื่อว่า ‘เมอิลซินโบ’ (Maeil Sinbo) ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุญาตให้ตีพิมพ์อย่างถูกกฎหมาย เพราะสำนักพิมพ์หลักของประเทศเกาหลีได้ถูกรัฐบาลญี่ปุ่นสั่งปิด

การสร้างความกลมกลืนเข้มข้นมากขึ้นในช่วงหลังทศวรรษ 1930 ทางฝ่ายญี่ปุ่นได้ถอนรากถอนโคนวัฒนธรรมเกาหลีอย่างเด็ดขาด โดยในคริสต์ศักราช 1938 รัฐบาลญี่ปุ่นได้สั่งห้ามไม่ให้มีภาษาเกาหลีในโรงเรียน และไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ใช้ได้เพียงภาษาญี่ปุ่นเท่านั้น ต่อมาปีคริสต์ศักราช 1939 มี

ข้อกำหนดให้ชาวเกาหลีเปลี่ยนรูปแบบการใช้นามสกุลเป็นรูปแบบของญี่ปุ่น วิธีการนี้เหมือนบีบบังคับให้ทางฝ่ายเกาหลีตัดสัมพันธ์กับทางตันตระกูล

และเมื่อมีประกาศออกมาในปีคริสต์ศักราช 1941 ที่กำหนดให้ใช้หลักสูตรการเรียนการสอนแบบญี่ปุ่นเท่านั้น หนังสือประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเกาหลีกลายเป็นของต้องห้าม การศึกษารูปแบบของเกาหลีได้รับการสนับสนุนอีกต่อไป (Steinberg, 1989, p. 45 อ้างถึงใน วิเชียร อินทะสี, 2561, น. 88)

ภาพที่ 6, 7 บันทึกภาพถ่ายเมื่อครั้งประเทศญี่ปุ่นบุกเข้ายึดประเทศเกาหลี
ที่มา: <https://www.blockdit.com/posts/6102afeec3b1030baf0387b4>

2. สาเหตุการเกิดของสงครามเกาหลี

หลังจากประเทศญี่ปุ่นที่ตัดสินใจโจมตีที่เพิร์ล ฮาร์เบอร์ในปีคริสต์ศักราช 1941 เป็นชนวนเหตุให้ประเทศสหรัฐอเมริกาเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 2 จนประเทศญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้ในสงครามจากการโดนโจมตีจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในปีคริสต์ศักราช 1943 แต่การพ่ายแพ้ของประเทศญี่ปุ่นนั้นเป็นสิ่งที่ทางสหรัฐอเมริกาได้วางแผนเอาไว้แล้ว ด้วยหลักการที่ว่า หากประเทศญี่ปุ่นยอมพ่ายแพ้ในสงครามนี้ ดินแดนที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นเจ้าของอาณานิคมต้องยึดคืนกลับมา ฉะนั้นแล้วการต่อสู้เพื่ออิสรภาพของประเทศเกาหลีในช่วงนี้ขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์การตัดสินใจของสหรัฐอเมริกา แต่ว่าการตัดสินใจที่ผิดพลาดอย่างการขอรับรองให้สหภาพโซเวียตเข้าร่วมในสงครามกลายเป็นอีกหนึ่งชนวนที่ก่อให้เกิดสงครามระหว่างกันในบริเวณคาบสมุทรเกาหลี แต่สาเหตุหลักที่แท้จริงคือ การที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศใช้ภาวะทรัสตี⁵กับประเทศเกาหลีจากการที่ประชุมร่วมกันที่เมืองยัลตา ในเดือนกุมภาพันธ์ ปีคริสต์ศักราช 1945 โดยมีมติให้เป็นภาวะเร่งด่วน ต้องกระทำทันที หลังจบสงคราม โดยให้เหตุผลว่า ‘ประชาชนเกาหลียังไม่มีความรู้ในการปกครองตนเองมากพอ ดังนั้นควรที่จะ

⁵ ภาวะทรัสตี คือภาวะการอยู่ใต้การปกครองของประเทศอื่น เนื่องจากยังไม่ได้รับเอกราชโดยสมบูรณ์หรือได้รับเอกราชแล้วแต่ยังไม่สามารถปกครองตัวเองได้

เรียนรู้ในการปกครองตนเองก่อน จึงค่อยได้รับเอกราช' ประเทศสหรัฐอเมริกาสนใจในแนวทางการใช้ ภาวะทรัสตีโดยการร่วมมือกันของฝ่ายพันธมิตรมากกว่าการแบ่งพื้นที่ปฏิบัติการ กระทรวงต่างประเทศอเมริกา จึงกำหนดแผนการการให้เอกราชแก่ประเทศเกาหลี โดยให้กองกำลังฝ่ายพันธมิตรเข้าไปยึดครองและปลดอาวุธทหารจากฝ่ายญี่ปุ่น จัดการระเบียบการปกครองโดยฝ่ายทหารภายใต้การตั้งรัฐบาลเดียว และถ่ายโอน อำนาจจากฝ่ายทหารไปยังรัฐบาลเกาหลีภายใต้การดูแลของคณะผู้พิทักษ์ ซึ่งถือเป็นช่วงที่ประเทศเกาหลีจะ ได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ (Kwang, 1981, pp. 36 – 37 อ้างถึงใน วิเชียร อินทะสี, 2561, น. 133) แต่เมื่อ สหภาพโซเวียตได้เข้ามาปกครองประเทศเกาหลีร่วมกับประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยแนวคิดการปกครองที่ ต่างกัน ทำให้ทางประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดตั้งรัฐบาลและสถาปนาเป็นสาธารณรัฐเกาหลีหรือประเทศเกาหลี ใต้ (Republic of Korea) ทางตอนใต้ของเส้นขนานที่ 38 ลงไป ในเดือนสิงหาคม ปีคริสต์ศักราช 1948 ส่วน เกาหลีทางตอนเหนืออยู่ภายใต้การปกครองของสหภาพโซเวียต ซึ่งก็ได้จัดตั้งรัฐบาลและสถาปนาสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (Democratic People's Republic of Korea) หรือประเทศเกาหลีเหนือ ใน เดือนกันยายนปีเดียวกัน แต่ความจริงแล้วสหภาพโซเวียตในประเทศเกาหลีเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม ปี คริสต์ศักราช 1945 เมื่อกองทหารได้เดินทางมาถึงกรุงเปียงยางที่เป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุด ณ เกาหลีส่วนเหนือ โดย ภารกิจแรกคือการสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนเกาหลีถึงการปรากฏตัวของทหารโซเวียต การที่เข้ามาก็เพื่อ ชับไล่กองทหารฝ่ายญี่ปุ่น ไม่มีเจตนาสถาปนาให้เป็นระบอบการเมืองเหมือนสหภาพโซเวียต และให้การถ่าย โอนอำนาจการปกครองทางเมืองของประเทศเกาหลีเป็นไปอย่างราบรื่น รวมไปถึงการป้องกันไม่ให้ประเทศอื่น เข้ามารุกรานและครอบงำในยามที่ประเทศเกาหลียังคงอ่อนแออยู่ อย่างไรก็ตามทางสหภาพโซเวียตได้ให้การ รับรองคณะกรรมการบริหารของประชาชน (People's Executive Committee) ใน 5 จังหวัด ซึ่งเป็น องค์การที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับการถ่ายโอนอำนาจหลังจากที่ประเทศญี่ปุ่นยอมแพ้ในสงคราม หน้าที่หลักคือ การดูแลความสงบเรียบร้อยและรักษาภาวะเปียบ ในขณะเดียวกันก็ให้การรับรองคณะกรรมการบริหารของ ประชาชนในระดับเมืองและระดับล่างลงมา โดยผู้นำในคณะกรรมการบริหารของประชาชนคือ โชมัน-ซิก (Cho Man-sik) เป็นนักชาตินิยมที่นับถือศาสนาคริสต์ลัทธิผู้คนนับถือเป็นจำนวนมาก ด้วยสถานการณ์นี้สหภาพ โซเวียตเกิดความกังวลว่าตนเองจะได้รับประโยชน์ในการปกครองประเทศเกาหลีจริงหรือไม่ จึงจำเป็นต้อง ดำเนินมาตรการถ่ายโอนอำนาจจากชุดกรรมการที่นำโดยโชมัน-ซิก ไปยังคณะกรรมการการเมืองของ ประชาชน (People's Political Committee) ที่จัดขึ้นแต่ละจังหวัดภายในเขตการยึดครอง โดยดำเนินการ อยู่ภายใต้การดูแลของสหภาพโซเวียต (Kim, 1992, น. 32 - 33) ต่อมาในวันที่ 8 ตุลาคม สหภาพโซเวียตได้ เรียกตัวแทนคณะกรรมการจาก 5 จังหวัดมาประชุมและจัดตั้งคณะกรรมการประชาชนชั่วคราว 5 จังหวัด (5 Provinces Temporary People's committee) ประกอบด้วยสมาชิก 30 คน แต่การปรากฏตัวของคิมอิล-ซอง (Kim Il-sung) และความขัดแย้งของมหาอำนาจในประเด็นเกาหลีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในต้นเดือน ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1945 คิมอิล-ซองได้ปรากฏตัวขึ้นที่กรุงเปียงยางพร้อมนายพลจากฝั่งสหภาพโซเวียตชื่อ

ว่า โรมานเโก (Romanenko) ที่ได้แนะนำคิมอิล-ซองต่อกลุ่มผู้นำชาตินิยมและกลุ่มคอมมิวนิสต์ พร้อมกับสรรเสริญถึงความกล้าหาญในการต่อสู้กับจักรวรรดิญี่ปุ่น หลังจากนั้นในวันที่ 14 ตุลาคม มีการจัดการชุมนุมขึ้นที่สนามกีฬาในกรุงเปียงยาง เพื่อแนะนำคิมอิล-ซองต่อประชาชน ซึ่งการที่สภาพโซเวียตนำคิมอิล-ซองต่อสาธารณชน ถือเป็นการเปิดท่าทีว่าทางโซเวียตต้องการสนับสนุนให้คิมอิล-ซองเป็นผู้นำในประเทศเกาหลีทางตอนเหนือ

ภาพที่ 8 คิมอิลซอง
ผู้นำคนแรกแห่งประเทศเกาหลีเหนือ
ที่มา:

<https://www.britannica.com/biography/Kim-Il-Sung>

ในส่วนของประเทศเกาหลีใต้ นายพลฮอดจ์ ผู้นำทหารสหรัฐอเมริกาที่รับผิดชอบการจัดระเบียบในประเทศเกาหลี ไม่ยอมรับรองสาธารณรัฐประชาชนเกาหลีในฐานะรัฐบาลชั่วคราว ทำให้ประชาชนชาวเกาหลีไม่พอใจต่อประเทศสหรัฐอเมริกาและเกิดการปะทะกันบ้างในหลาย ๆ พื้นที่อย่างเช่น เซจู ฮาดง (Hadong) และวันโด (Wando) (Henderson, 1968, น.127) ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้นำสหรัฐอเมริกาเน้นไปถึงเรื่องของการประเต็นความมั่นคงเป็นหลัก โดยละเลยความต้องการและความเห็นจากประชาชนเกาหลี อย่างไรก็ตาม หลังจากการปรากฏตัวของอีซึง-มัน (Yi Seung-man) อดีตประธานรัฐบาลพลัดถิ่น ประกอบกับการดำเนินการภาวะทรัสตีของประเทศสหรัฐอเมริกา ประชาชนชาวเกาหลีจึงต้องการให้รัฐบาลพลัดถิ่นเพิ่มบทบาทมากขึ้น เพื่อให้ประเทศเกาหลีเป็นเอกราชโดยเร็ว อีซึง-มันและตัวแทนจากทั้งฝ่ายคอมมิวนิสต์ทั้งฝ่ายชาตินิยมได้จัดตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อเร่งรัดการประกาศเอกราชของเกาหลี (Central Conference for the Acceleration of Korea Independence) ในวันที่ 25 เดือนตุลาคม แต่ความร่วมมือระหว่างฝ่ายคอมมิวนิสต์ฝ่ายชาตินิยม

ต้องสิ้นสุดลงเมื่อทั้ง 2 ฝ่ายมีความเห็นที่ไม่เหมือนกัน เมื่อฝ่ายคอมมิวนิสต์สนับสนุนข้อตกลงมอสโก (Moscow Agreement) เมื่อเดือนธันวาคมปีคริสต์ศักราช 1945 ที่ให้ประเทศเกาหลีอยู่ในภาวะทรัสตี

หลังจากการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาเกาหลีที่กรุงมอสโก ประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มตระหนักถึงความล้มเหลวในการร่วมมือกับสหภาพโซเวียตในการจัดตั้งรัฐบาลประเทศเกาหลีก่อนการให้เอกราชอย่างสมบูรณ์ โดยประเทศสหรัฐอเมริกามีแผนจัดตั้งรัฐบาลจากกลุ่มชาตินิยม ซึ่งมีคิมคู (Kim Ku) และอีซึงมันเป็นผู้นำ แต่เปลี่ยนความคิดไม่เชื่อกิมคูเข้าร่วมการจัดตั้งรัฐบาล เนื่องจากเขามีจุดยืนชัดเจนในการต่อต้านภาวะทรัสตี เวลาต่อมาประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสนใจคิมคยูซิก (Kim Kyu-sik) ในการขึ้นเป็นผู้นำ แต่เขาก็มีจุดยืนทางความคิดเช่นเดียวกับคิมคู ซึ่งเห็นว่าจะสามารถนำไปสู่การแบ่งประเทศเกาหลีออกเป็น 2 ส่วนอย่างถาวร จึงต้องพิจารณาอีซึง-มันขึ้นเป็นผู้นำ แม้จะทำที่ไม่พอใจจากนายพลฮอดจ์ก็ตาม

เมื่อเทียบกับสหภาพโซเวียต ประเทศสหรัฐอเมริกามุ่งหวังแค่การดำเนินการภายหลังจากจัดตั้งรัฐบาลเมื่อดินแดนของประเทศเกาหลีทั้งส่วนเหนือและส่วนใต้รวมกันแล้ว เบื้องต้นได้เห็นชอบการจัดตั้งสมัชชาชาติบัญญัติชั่วคราวของประเทศเกาหลีส่วนใต้⁶ และรัฐบาลชั่วคราวของประเทศเกาหลีส่วนใต้⁷ เพื่อรับผิดชอบด้านการบริหารต่อจากรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เคยปกครองประเทศเกาหลี ส่วนในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในดินแดนเกาหลีส่วนใต้ รัฐบาลอเมริกาได้จัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Korean National Police) ขึ้นในเดือนตุลาคมปีคริสต์ศักราช 1945 โดยเป็นสำนักงานตำรวจที่เอียงเอนไปทางฝั่งขวาเนื่องจากต้องปฏิบัติตามนโยบายของทางประเทศสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาจัดการประเทศเกาหลี ณ ขณะนั้น อีกเหตุผลหนึ่งคือ ระบบตำรวจที่ก่อตั้งขึ้นมานั้นสืบทอดมาจากช่วงที่ประเทศเกาหลีตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศญี่ปุ่น ภารกิจจึงเป็นการปราบปรามคอมมิวนิสต์ สังคมนิยมและผู้ที่มีหัวความคิดก้าวหน้า อีกทั้งผู้นำตำรวจยังมีความใกล้ชิดกับอีซึง-มันและพรรคประชาธิปไตยเกาหลี รวมไปถึงการก่อตั้งองค์กรเยาวชนชายขวา (Rightist Youth Organizations) ทั้งองค์กรตำรวจและองค์กรเยาวชนชายขวาก็มีบทบาทสำคัญสำคัญในการช่วยให้ฝ่ายขวาของประเทศเกาหลีส่วนใต้มีอำนาจทางการเมืองขึ้นมา (วิเชียร อินทะสี, 2561, น. 151 - 153)

เมื่อพิจารณาเชิงเปรียบเทียบ ก็เห็นได้ถึงความแตกต่างระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตในการเข้าไปปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นในประเทศเกาหลี เกาหลีส่วนใต้เส้นขนานที่ 38 ทางสหรัฐอเมริกาได้จัดตั้งคณะรัฐบาลหรือผู้ปกครองทหารขึ้นเพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยในดินแดนที่ยึดครอง ก่อนจะจัดตั้งคณะผู้พิทักษ์ขึ้นมาดูแล กลับกันแล้วในทางของสหภาพโซเวียตได้ดำเนินการสนับสนุนตัวบุคคลเพื่อขึ้นนำดำเนินประเทศแบบเงาะจง

⁶ SKILA : South Korea Interim Legislative Assembly

⁷ South Korean Interim Government

3. การยกทัพบุกข้ามเส้นขนานที่ 38 ของประเทศเกาหลีเหนือ

เมื่อดินแดนเกาหลีถูกแยกออกจากกันโดยอุดมการณ์ความคิดที่แตกต่างกัน รูปแบบการปกครองที่ต่างกัน จึงไม่แปลกหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะคิดว่าตนเองเหนือกว่าอีกฝ่าย ประเทศเกาหลีเหนือที่นำโดยคิมอิล-ซ็อง ณ ขณะนั้น และอยู่ในรูปแบบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ต้องการที่จะบุกยึดดินแดนเกาหลีทางตอนใต้เพื่อรวมเป็นประเทศเดียวกัน และใช้รูปแบบการปกครองที่เหมือนกัน นอกจากนี้ยังมีประเด็นของการปฏิวัติในประเทศจีน อีกทั้งการพ่นอาวุธนิวเคลียร์ของสหภาพโซเวียต ทำให้กองทัพเกาหลีเหนือยิ่งได้แรงกระตุ้นที่จะบุกยึดมากขึ้น เนื่องการปฏิวัติในประเทศจีนขณะ ก็เท่ากับว่านักคอมมิวนิสต์จะมีอำนาจมากขึ้น ก็จะสามารถมีพลพรรคมากขึ้น แต่ทว่า ในปีคริสต์ศักราช 1945 สตาลิน⁸ ได้คัดค้านการยกทัพบุกข้ามเส้นขนานที่ 38 ของคิมอิล-ซ็องไว้ ที่ประเทศเกาหลีใต้ในตอนนั้นยังคงมีกองทัพทหารของประเทศสหรัฐอเมริกาประจำการอยู่ กองกำลังพลทหารของประเทศเกาหลีเหนือไม่ได้แข็งแกร่งมากพอที่จะฝ่าฝืนเข้าไปได้ อีกทั้งข้อตกลงเรื่องเส้นขนานที่ 38 ระหว่างสหภาพโซเวียตกับประเทศสหรัฐอเมริกายังคงมีผลบังคับใช้อยู่

ตัดภาพมาที่ฝั่งประเทศเกาหลีใต้ เคนเนดี้⁹ ได้เสนอนโยบายปิดล้อมการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ ซึ่งใช้คู่กับหลักการทรูแมนและแผนมาร์แชล ในปีคริสต์ศักราช 1946 แต่นโยบายนี้ก็ตั้งยุติลงในปีคริสต์ศักราช 1949 เนื่องจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจมีขมุกขมอมมากพอที่จะฟื้นฟูอุตสาหกรรมให้ทุกประเทศที่ประเทศสหรัฐอเมริกาให้การดูแลอยู่ เคนเนดี้จึงประกาศใช้ นโยบายแนวทางย้อนกลับ แทน โดยมีแนวคิดที่ว่าจากที่แค่จะยึดอาวุธสงครามญี่ปุ่น ก็เปลี่ยนให้ประเทศญี่ปุ่นเป็นแกนหลักของการฟื้นฟูอุตสาหกรรมในภูมิภาคเอเชียแทน เป็นการมองว่าพื้นที่ประเทศที่สำคัญให้ได้มากที่สุด และมันจะกลายเป็นนโยบายปิดล้อมการขยายตัวของคอมมิวนิสต์โดยที่ทางประเทศสหรัฐอเมริกาไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในกรฟื้นฟูมากนัก

เมื่อข่าวการยุติการใช้นโยบายปิดล้อมไปถึงสหภาพโซเวียต สตาลินก็คิดว่าทางประเทศสหรัฐอเมริกา คงไม่เข้ามายุ่งแล้วหากตนยกกองทัพทหารของทางประเทศเกาหลีเหนือบุกข้ามเส้นขนานที่ 38 ไปโจมตีที่ประเทศเกาหลีใต้ ในปีคริสต์ศักราช 1950 แต่ทว่าในปีเดียวกัน แต่ก่อนหน้าที่สตาลินจะตัดสินใจยกทัพบุกเข้าสู่ประเทศเกาหลีใต้นั้น ประธานาธิบดีทรูแมนแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เซ็นรับรองเอกสารสภาความมั่นคงแห่งชาติ 68¹⁰ ใจความเอกสารระบุว่า ทางประเทศสหรัฐอเมริกาต้องสกัดกั้นการแพร่ขยายของสหภาพโซเวียต และลดอิทธิพลจากการทหารของสหภาพโซเวียตด้วยการปิดล้อมทางทหารมากกว่าการปิดล้อมทางเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้เมื่อประเทศเกาหลีที่นำการบุกด้วยสตาลินพร้อมการสนับสนุนจากพรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศ

⁸ อีโอซิฟ วิสซารีโอโนวิช สตาลิน (Iosif Vissarionovich Stalin) หรือโจเซฟ สตาลิน (Joseph Stalin) นักปฏิวัติและผู้นำทางการเมืองโซเวียต

⁹ ที่ปรึกษาด้านนโยบายของประเทศสหรัฐอเมริกา

¹⁰ NSC 68 : National Security Council of Memorandum 68

ประเทศจีนที่ส่งกำลังพลมาช่วย จึงตัดสินยกทัพก้าวข้ามเส้นขนานที่ 38 เข้าโจมตีประเทศเกาหลีใต้ในช่วงเช้า มีดของวันที่ 25 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1950 กองทัพของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงเข้าร่วมสงครามด้วย เหตุผลที่เลียงไม่ได้

โดยในช่วงเช้ามีดวันที่ 25 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1950 ได้เกิดการยิงปะทะกันระหว่างทหารทั้ง 2 ประเทศบริเวณคาบสมุทรองจิน (Ongjin) ตั้งอยู่ตอนกลางของทิศตะวันตกคาบสมุทรเกาหลี หลังจากนั้นกองกำลังทหารจากฝ่ายเหนือระดมยิงปืนใหญ่เข้าสู่แนวพื้นที่เส้นขนานที่ 38 พร้อมกับกองกำลังอีกหลายพันคนที่บุกข้ามมายังประเทศเกาหลีใต้ และเรือที่ลำเลียงมาทางตะวันออกของคาบสมุทรเกาหลี หลังจากนั้นทหารทางฝ่ายเหนือก็สามารถยึดแคซอง (Kaesong) ซึ่งตั้งอยู่ในแนวเส้นทางรถไฟที่เข้าจะไปยังกรุงโซล รวมถึงเมืองอึยจงบู (Uijongbu) ที่เป็นประตูสู่กรุงโซลเช่นกัน ขณะเดียวกันนั้นเครื่องบินรบของประเทศเกาหลีเหนือก็ได้เริ่มโจมตีกรุงโซลและสนามบินกิมโป (Gimpo Airport) ทางฝ่ายประเทศเกาหลีใต้จึงตกอยู่ในสถานะเป็นรองจากการขาดความเตรียมพร้อมการตั้งรับสงคราม ประกอบกับความก้าวหน้าและเหนือชั้นกว่าในการพัฒนาอาวุธรบของประเทศเกาหลีเหนือ โดยเฉพาะปืนใหญ่ที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ฝ่ายเหนือรุกข้ามผ่านเส้นขนานที่ 38 ได้สำเร็จ (Millett, 2014, น. 116) ถัดในวันที่ 28 มิถุนายน กรุงโซลก็ตกอยู่ภายใต้การยึดครองของประเทศเกาหลีเหนือ ส่งผลให้ประธานาธิบดีอีซึงมัน และคณะรัฐบาลต้องอพยพไปยังเมืองปูซาน

ส่วนของทางประเทศสหรัฐอเมริกาในฐานะผู้สนับสนุนประเทศเกาหลีใต้ ประธานาธิบดีทรูแมนยื่นเรื่องต่อสหประชาชาติเรียกร้องให้ประเทศเกาหลีเหนือหยุดรุกรานและถอนกำลังทหารออกไป และการลงมติของทางสหประชาชาติในการเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกส่งกองกำลังช่วยเหลือ ผู้นำสหรัฐอเมริกามีคำสั่งให้นายพลแมกอาเธอร์¹¹ ให้การสนับสนุนกองกำลังทหารทางอากาศและทางเรือแก่ทหารประเทศเกาหลีใต้ โดยกำหนดให้โจมตีกองทัพจากฝ่ายเหนือเฉพาะในพื้นที่ใต้เส้นขนานที่ 38 ถัดมาวันที่ 30 มิถุนายน ประธานาธิบดีทรูแมนอนุมัติให้ส่งกองกำลังทหารภาคพื้นดินเข้าสู่ประเทศเกาหลีใต้ ขยายพื้นที่ปฏิบัติการของเครื่องและเรือรบถึงบริเวณพื้นที่ประเทศเกาหลีเหนือและทำการปิดล้อมท่าเรือซำ (Kim, 2012, น. 408) ในวันเดียวกันนั้น ทหารบางส่วนของกองทัพประเทศสหรัฐอเมริกาที่ประจำการอยู่ในประเทศญี่ปุ่นราว 100,000 คนได้เดินทางเข้ามายังประเทศเกาหลีใต้ แต่ไม่ได้มาเพื่อสู้รบ เพราะปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากไม่มุ่งเน้นที่การทำสงคราม แต่ยึดหลักการแบบตำรวจเพื่อขับไล่กองกำลังทหารชาวเกาหลีเหนือออกไปจากประเทศเกาหลีใต้ และในวันที่ 5 กรกฎาคม กองทหารประเทศสหรัฐอเมริกาได้ปะทะกับกองทหารประเทศเกาหลีเหนือเป็นครั้งที่เมืองโอสัน (Osan) ทางตอนใต้ของกรุงโซล โดยในครั้งนั้นเป็นฝ่ายของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ถอยพร้อมกับกองทัพของประเทศเกาหลีใต้ (Seth, 2010, น. 101)

¹¹ นายพลดักลาส แมกอาเธอร์ (Douglas MacArthur) ผู้นำในกองบัญชาการสหประชาชาติในสงครามเกาหลี

ต่อมา ต้นเดือนกรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1950 นายพลแมกอาเธอร์ที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกองกำลังสหประชาชาติได้แต่งตั้งให้พลโทวอลตตัน วอคเคอร์ผู้บัญชาการกองทัพบกที่ 8 (Eight U.S Army) ของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้บัญชาการกองกำลังภาคพื้นดินของกองกำลังสหประชาชาติ โดยตั้งแต่ที่กองกำลังทหารฝ่ายสหรัฐอเมริกาได้พ่ายแพ้ในการรบที่โอสาน ทางฝ่ายเกาหลีเหนือก็สามารถเข้ายึดชอนัน (Chonan) โชชีวอน (Chochiwon) พื้นที่แถบแม่น้ำคิม (Keum River) และเมืองแทจอน (Taejon) จนถึงช่วงกลางเดือนกรกฎาคม ฝ่ายเหนือก็สามารถยึดพื้นที่ตอนกลางของประเทศเกาหลีใต้ได้ และขยายไปยังพื้นที่ทางตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงใต้ และเข้ายึดเมืองชินจู (Chinju) ซึ่งเมืองสำคัญทางยุทธศาสตร์ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของเมืองปูซาน

นายพลแมกอาเธอร์เชื่อว่ากองทัพบกที่ 8 สามารถรักษาแนวล้อมรอบเมืองปูซานได้ จึงเริ่มแผนการยกพลขึ้นบกที่เมืองอินซอน เมืองท่าที่สำคัญอันดับที่ 2 ของประเทศเกาหลีใต้ อีกทั้งเป็นที่จุดเชื่อมต่อการเดินทางทั้งทางถนน ทางรถไฟ และเป็นเส้นทางลำเลียงเสบียงอาหารและยุทโธปกรณ์ของกองกำลังทหารประเทศเกาหลีเหนือ การเปิดแนวรบที่ 2 สร้างความตื่นตระหนกและความวิตกกังวลให้กับฝ่ายเหนืออย่างมาก เนื่องจาก การยกทัพมาที่เมืองอินซอน จะส่งผลให้กองกำลังทหารประเทศเกาหลีเหนือที่กระจายกำลังล้อมรอบเมืองปูซานขาดแคลนเสบียงอาหารและอาวุธเพื่อใช้ในการสู้รบ

แผนปฏิบัติการโครไมต์ (Operation CHROMITE)¹² ได้รับความเห็นชอบจากประธานาธิบดีทรูแมน ในวันที่ 28 สิงหาคม โดยใช้กองกำลังทหาร 70,000 คนลงปฏิบัติการ และเรือรบ 250 ลำ โดยรวมเอากองพลนาวิกโยธิน ทหารราบของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเกาหลีใต้ จัดตั้งเป็นกองทัพหน่วยที่ 10 (X Corp) ภายใต้การนำของนายพลเอ็ดเวิร์ด อัลมอนด์ (Edward Almond) (Kim, 2012 น. 411)

วันที่ 15 กันยายน ปฏิบัติการนี้ก็ได้เริ่มต้นขึ้น โดยเลือกช่วงเวลาที่จะกระแสน้ำขึ้นสูงเพื่อสะดวกแก่การเทียบท่าเรือเข้าใกล้ชายฝั่ง จากนั้นก็เข้ายึดพื้นที่สำคัญบนเกาะวอลมิ (Wolmi island) โดยไม่สูญเสียกำลังทหาร ต่อมาก็เข้ายึดตัวเมืองและควบคุมเส้นทางระหว่างเมืองอินซอนและกรุงโซล ส่งผลให้กองกำลังทหารของประเทศเกาหลีถอนกำลังกลับมาที่กรุงโซล ถัดวันที่ 18 กันยายนกองทัพอหน่วยที่ 10 ก็สามารถเข้ากิมโปได้ การสู้รบระหว่างกองกำลังจากประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเกาหลีเหนือเป็นไปอย่างดุเดือดเพื่อเข้ายึดกรุงโซล สุดท้ายในวันที่ 27 กันยายนผ่านทหารของประเทศสหรัฐอเมริกาก็ประสบความสำเร็จในการยึดกรุงโซล กลับคืนมา ซึ่งนายพลวอคเคอร์ได้นำทหารออกจากบริเวณแนวล้อมรอบเมืองปูซานในวันที่ 23 กันยายนมาประสานกับกองทัพหน่วยที่ 10 ที่เมืองโอสาน ส่งผลให้กลายเป็นกับดักที่ล่อให้กองกำลังทหารของประเทศเกาหลีเหนือถอยจากเมืองปูซานเป็นโอกาสให้กองกำลังทหารประเทศเกาหลีใต้และประเทศสหรัฐอเมริกามุ่งเข้าโจมตีด้วยเหตุนี้ ในวันที่ 30 กันยายน กรุงโซลได้กลับเข้ามาอยู่ภายใต้การดูแลของกองกำลังสหประชาชาติอย่างเป็นทางการ

¹² อีกชื่อหนึ่งของแผนการยกพลขึ้นบกที่เมืองอินซอน

ทางการ นายพลแมกอาเธอร์จึงส่งมอบอำนาจการดูแลให้แก่ประธานาธิบดีอีซิง-มัน ซึ่งความพ่ายแพ้ของทาง กองกำลังทหารประเทศเกาหลี ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายและท่าทีของสหภาพโซเวียตและประเทศจีน เพราะผลการสู้รบออกมาไม่เป็นตามที่คิมอิล-ซอองคาดหวังไว้

การสู้รบช่วงที่ 3 ของสงครามเกิดขึ้นหลังจากสมัชชาใหญ่แห่งประชาชาติมีมติเห็นชอบในการส่งกองกำลังสหประชาชาติเข้าไปในพื้นที่ประเทศเกาหลีเหนือ วันที่ 7 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1950 ตามการผลักดันของประเศสหรัฐอเมริกาเพื่อรวมประเทศเกาหลีเข้าด้วยกันภายใต้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ดดยนายพลแมกอาเธอร์มอบหมายหน้าที่ให้กองทัพที่ 8 ข้ามเส้นขนานที่ 38 ด้านตะวันตกของคาบสมุทรเกาหลีโจมตีขับไล่ กองกำลังทหารฝ่ายเหนือและมุ่งหน้าสู่แม่น้ำลู ส่วนกองทัพน้อยที่ 10 ยกพลขึ้นบกที่วอนซาน (Wonsan) ทางชายฝั่งตะวันออกของประเทศเกาหลีเหนือและร่วมโจมตีกับทางกองทัพที่ 8 เมื่อกองกำลังเกาหลีเหนือแตกพ่าย พันฝั่งแม่น้ำยาลู ซึ่งนั่นเป็นสัญญาณของสงครามที่จะยุติลง โดยวันที่ 10 ตุลาคม กองกำลังเกาหลีได้เคลื่อนทัพสู่เมืองวอนวานและเข้ายึดเมืองไว้ ต่อมาวันที่ 19 ตุลาคม กองกำลังสหประชาชาติประสบความสำเร็จในการยึดเมืองเปียงยาง ทำให้คิมอิล-ซอองต้องย้ายที่ตั้งรัฐบาลไปที่เมืองซินยิว (Sinuiju) บนฝั่งแม่น้ำยาลูในวันที่ 21 ตุลาคม

การปฏิบัติการของกองกำลังทหารประเทศจีนที่พรางตัวอยู่ในประเทศเกาหลีเหนือ ในวันที่ 25 ตุลาคม ก็ได้เคลื่อนพลเข้าโจมตีกองกำลังทหารจากสหประชาชาติทั้งในตะวันตกและตะวันออก หลังจากนั้นก็หยุดปฏิบัติการ ส่งผลให้การสู้รบอยู่ในสถานะชะงักงันเป็นเวลา 3 สัปดาห์ จนในวันที่ 24 พฤศจิกายนกองกำลังทหารจากสหประชาชาติได้บุกเข้าโจมตีเพื่อรุกเข้าไปถึงบริเวณแม่น้ำยาลู แต่ในคืนวันที่ 25 และ 26 พฤศจิกายนกองกำลังทหารจากประเทศจีนได้บุกโจมตีกองกำลังสหประชาชาติ กองทัพที่ 8 ต้องการให้หยุดการรุกคืบจากเหตุที่กองกำลังสหประชาชาติบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก สุดท้ายกองทัพที่ 8 ต้องถอยลง มาใต้เส้นขนานที่ 38 เพื่อป้องกันกรุงโซลจากการโดนบุกโจมตี กองกำลังทหารฝ่ายเหนือได้บุกโจมตีอีกครั้งและยึดกรุงโซลได้ในวันที่ 4 มกราคม ปีคริสต์ศักราช 1951 โดยกองกำลังสหประชาชาติสามารถต้านไม่ให้การบุกรุกไปถึงทางตอนใต้ของกรุงโซล และสามารถบุกยึดกรุงโซลคืนมาได้พร้อมกับขับไล่กองกำลังทหารประเทศจีนและประเทศเกาหลีเหนือไปอยู่ในแนวเส้นขนานที่ 38 ในเดือนมีนาคมปีเดียวกันนั่นเอง ด้วยเหตุนี้การเริ่มต้นการเจรจาเพื่อยุติสงครามจึงเกิดขึ้น เนื่องจากทั้งประเทศเกาหลีเหนือประเทศเกาหลีใต้ต่างอยู่ในพื้นที่เดิมของตนเองอ่อนเกิดสงคราม กล่าวคือ ประเทศเกาหลีเหนืออยู่ภายในบริเวณเหนือเส้นขนานที่ 38 และประเทศเกาหลีใต้อยู่ภายในใต้เส้นขนานที่ 38 และทางประเทศสหรัฐอเมริกาก็ไม่ยอมที่จะเห็นประเทศเกาหลีใต้อุทกทำลายไปมากกว่านี้ เช่นเดียวกับประเทศจีนที่มีความคิดที่คล้ายกัยต่อประเทศเกาหลีเหนือ

4. การลงนามสัญญาสงบศึก

ข้อเสนอการเจรจาเพื่อการยุติการสู้รบในสงครามเกาหลี สำหรับฝ่ายประเทศอเมริกาได้เริ่มตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1951 ที่ได้แสดงท่าทีว่ามีการสนในการหารือเกี่ยวกับการหยุดยิงกับฝ่ายตรงข้าม แต่ก็ไม่เกิดขึ้น เนื่องจากนายพลแมกอาเธอร์ต้องการให้สงครามยุติลงโดยที่เป็นฝ่ายชนะ วันที่ 25 มิถุนายน รัฐมนตรีแอสฮินัน ได้ตัดสินใจยื่นเรื่องสงครามเกาหลีเข้าหารือในสหองค์กรประชาชาติภายใต้การอนุมัติของประธานาธิบดีและนำร่างแผนการแก้ปัญหาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติทันที โดยมีเนื้อหาคือ ประเทศเกาหลีเหนือกำลังสันติภาพ ควรปฏิบัติการให้หยุดทำสงครามและถอนกองกำลังทางการทหารของประเทศเกาหลีเหนือขึ้นไปเหนือเส้นขนานที่ 38 ให้เร็วที่สุด เพราะนี่ประเทศเกาหลีเหนืออยู่ในฐานะผู้บุกรุกในระดับนานาชาติที่เป็นเหตุผลให้ตั้งกองกำลังสหประชาชาติขึ้น

โดยรายชื่อประเทศที่เข้าร่วมกองกำลังสหประชาชาติและขนาดของกองกำลังมีดังต่อไปนี้

- U.S. (400000)
- Australia: Two Infantry Battalions; Naval Forces: One Fighter Squadron
- Belgium: One Infantry Battalion
- Canada: Reinforced Infantry Brigade (Division); Naval Forces: One Squadron of Transport Aircraft
- Columbia: One Infantry Battalion: One Naval Frigate
- Ethiopia: One Infantry Battalion
- France: One Reinforce Infantry Battalion
- Great Britain: Two Infantry Brigades (Divisions); One Armored Regiment: Three Artillery and Combat Engineer Regiment; The British Far Eastern Fleet; Two Sunderland Air Squadron
- Greece: One Infantry Battalion; Transport Aircraft
- Holland: One Infantry Battalion; Naval Forces
- Luxembourg: One Infantry Company
- New Zealand: One Artillery Regiment Six Naval Frigates
- Philippines: One Infantry Battalion; One Tank Company
- South Africa: One Fighter Squadron

- Thailand: One Infantry Battalion; Naval Forces; Air and Naval Transport
  - Turkey: One Fighting Infantry Brigade
- (อ้างอิงในปาร์คแท-กยูน, 2560, น.74)

โดยวันที่ 30 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1951 นายพลริตซ์เวย์¹³กล่าวทางวิทยุกระจายเสียงจากกรุงโตเกียว เชิญผู้นำทหารของฝ่ายคอมมิวนิสต์ที่สู้รบกันในสงครามมาร่วมเจรจาหยุดยิง ณ เรือพยาบาลที่ทำเรือวอนซาน ต่อมาในวันที่ 1 กรกฎาคมก็ได้รับการตอบรับจากนายพลเฟิงเต๋อหวย (Peng Dehuai) และคิมอิล-ซอ แต่ขอให้เปลี่ยนสถานที่เจรจาเป็นเมืองแคซอง (Millett, 2010, น. 457) การเจรจาดำเนินขึ้นในวันที่ 10 กรกฎาคมมีเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับ การกำหนดเส้นแบ่งการทหาร สารของข้อตกลงสงบศึก เชลยศึก (Prisoners of Wars) และการเตรียมการเจรจาเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง แต่แม้ว่าจะอยู่ในช่วงการเจรจา สงครามก็ยังคงดำเนินต่อไป แต่จำนวนทหารได้ลดน้อยลงและพื้นที่ในการรบก็มีจำกัด ไม่มีการเคลื่อนกำลังพลจำนวนมากเหมือนในช่วงแรก นับตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1952 กองกำลังสหประชาชาติยึดหลักการป้องกันมากกว่ารุก ความสูญเสียที่เกิดขึ้นจึงมีจำนวนน้อยลงเพราะไม่ได้มีเป้าหมายมุ่งเน้นที่การชนะสงคราม

โดยมีประเด็นเจรจาหยุดยิง 5 มาตราดังนี้

1. การเลือกระเบียบวาระและยุติ
2. กำหนดเส้นแบ่งทางการทหารเพื่อการก่อตั้งเขตปลอดทหารระหว่างกองทัพทั้ง 2 ฝ่าย ภายใต้เงื่อนไขพื้นฐานการยุติการสู้รบ
3. ตรวจสอบการหยุดยิงและการสงบศึก โครงสร้างขององค์กรปฏิบัติการ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ซึ่งเป็นรายละเอียดของการปฏิบัติการเพื่อหยุดยิงและสงบศึก
4. การจัดการเกี่ยวกับเชลยสงคราม
5. การถอนกำลังทหารของกองทัพต่างชาติและแก้ปัญหาบนคาบสมุทรเกาหลีอย่างสันติภาพ

การเจรจาเพื่อยุติสงครามเกิดขึ้นเพื่อให้สงครามนั้นจบลงอย่างรวดเร็วที่สุด เมื่อระเบียบวาระถูกกำหนดและเข้าสู่การหารืออย่างจริงจังสงครามนั้นจะต้องหยุดลง แต่สงครามเกาหลีกลับดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ ด้วยปัญหาของมาตราที่ 1 ว่าด้วยเรื่องวาระและยุติ ฝ่ายกองทัพคอมมิวนิสต์และฝ่ายสหประชาชาติขัดแย้งกันอย่างรุนแรงและเคร่งเครียด โดฝ่ายสหประชาชาติเสนอให้กำหนดเส้นแนวหน้าใต่อนั้นเป็นเส้นแบ่งเขตแดนทหารใหม่ แต่ฝ่ายคอมมิวนิสต์เสนอให้เป็นเส้นขนานที่ 38 เหมือนเดิม ในระหว่างการเจรจาสงบศึก การทำ

---

13 แมทธิว บังเกอร์ ริดจ์เวย์ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนวอล์คเกอร์ในการบัญชาการกองทัพที่แปดของสหรัฐอเมริกาซึ่งถูกส่งไปประจำการในเกาหลีใต้เพื่อตอบสนองต่อการรุกรานของเกาหลีเหนือในเดือนมิถุนายน

สงครามได้ยุติลงเป็นเวลา 1 เดือนโดยวันที่ 27 พฤศจิกายน คริสต์ศักราช 1951 มีประกาศสงบศึกและหยุดยิง บริเวณคาบสมุทรเกาหลีถึงวันที่ 27 ธันวาคม เหมือนสงครามจะจลจลอย่างถาวรเพราะทั้ง 2 ฝ่ายเห็นด้วยกับการเซ็นสัญญาพักรบกันเป็นเวลา 1 เดือน แต่การเจรจาอีก 3 มาตรการไม่สามารถตกลงกันได้ สุดท้ายการสู้รบก็เริ่มขึ้นอีกครั้ง

5. สงครามยังไม่จบ

วันที่ 21 มิถุนายน ปีคริสตศักราช 1957 ตัวแทนสหประชาชาติในคณะกรรมการข้อตกลงสงบศึก ทางทหารประกาศให้ข้อ 13-d เป็นโมฆะ เนื่องจากประเทศเกาหลีเหนือละเมิดข้อตกลงนั้นไป โดยในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ปีคริสตศักราช 1954 ได้รับการรายงานว่ามีเครื่องบิน ตระกูลมิก 300 ลำถูกส่งเข้าไปในประเทศ เกาหลีเหนืออย่างผิดกฎหมาย และทหารโซเวียตกว่า 3,000 นายได้รับการฝึกฝนอยู่ ณ ที่นั่นด้วย ซึ่งนี่เป็นการ ละเมิดข้อตกลงหยุดยิง 13-d อย่างชัดเจน แต่เมื่อรายงานต่อฝ่ายคอมมิวนิสต์ อีกฝ่ายกลับตอบกลับมาว่าไม่มี หลักฐาน สุดท้ายเมื่อไม่สามารถตรวจสอบสนาบินได้ ผู้บัญชาการกองกำลังสหประชาชาติจึงประกาศว่าข้อตกลง 13-d เป็นโมฆะ ซึ่งข้อกำหนดที่สำคัญที่สุด ณ เวลานั้น ได้ถูกเพิกถอนไปแล้ว

ประธานาธิบดีดไวต์ เดวิด ไอเซนฮาวร์ (Dwight David Eisenhower) บังคับใช้นโยบายลดกำลังพล ของกองทัพสหรัฐอเมริกาที่ประจำอยู่ที่ประเทศเกาหลีใต้ อีกทั้งพยายามลดบัญชีตัวแดงของรัฐบาลของ ประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยการลดขนาดกองทัพเกาหลีใต้ที่ได้ออกค่าบำรุงรักษาให้ แต่การลดขนาดลงอาจเสีย ความสมดุลบริเวณคาบสมุทรเกาหลีได้เนื่องจากยังคงมีกองกำลังทหารจากประเทศจีนที่ประจำอยู่ที่ประเทศ เกาหลีเหนือ จึงมีการเสนอเพิ่มอาวุธที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันในเรื่องของความไม่สมดุล ซึ่งอาวุธนิวเคลียร์ ถูกนำมาพิจารณาติดตั้งแทนที่ โดยการติดตั้งนี้จะสามารถตอบโต้ได้ในขอบเขตการขยายกลยุทธ์การตอบโต้ครั้ง ใหญ่ (mass retaliation strategy) อีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในปีคริสตศักราช 1991 โดยประธานาธิบดีของ ประเทศเกาหลีใต้และผู้นำจากประเทศเกาหลีเหนือตกลงทำข้อตกลงพื้นฐานระหว่างประเทศเกาหลี และกอง กำลังสหประชาชาติได้เปลี่ยนตัวแทนกรรมการข้อตกลงสงบศึกจากแม่ทัพของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแม่ ทัพจากประเทศเกาหลีใต้ แต่โดนคัดค้านจากประเทศเกาหลีเหนือและเสนอให้แก้ปัญหาคความมั่นคง

ปัญหาใหญ่ของข้อตกลงสงบศึกคือ ไม่มีการกำหนดถึงการลงโทษในกรณีการละเมิดอย่างแน่ชัด เกิด การละเมิดข้อตกลงหลายครั้งและส่วนมากเป็นการกระทำจากประเทศเกาหลีเหนือ แม้ว่าทางฝ่ายกอง สหประชาชาติหรือทางฝ่ายเกาหลีใต้เองก็ตามได้สูญเสียพลกำลังหรือได้รับบาดเจ็บ เนื่องจากการละเมิด ข้อตกลงแต่ก็ไม่สามารถที่จะลงโทษ โจมตีหรือเรียกร้องการชดเชยจากผู้กระทำได้ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานที่มี อำนาจลงโทษ ในกรณีที่ฝ่ายตรงข้ามปฏิเสธก็ไม่มีความหมายที่จะสามารถเข้ามาตรวจสอบหาความจริงอย่าง ตรงไปตรงมา

สรุปคือ ข้อตกลงสงบศึกมีจุดบกพร่องสำคัญจนไม่สามารถป้องกันภาวะวิกฤตความมั่นคงบริเวณคาบสมุทรเกาหลีได้ ปัญหาสำคัญคือไม่มีการแบ่งเส้นเขตแดนทางทหารในทะเล ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการถอนกำลังต่างชาติที่อาจทำให้เกิดวิกฤตความมั่นคงบนคาบสมุทรเกาหลีอย่างต่อเนื่อง และไม่มียุทธศาสตร์ในกรณีที่มีฝ่ายละเมิดข้อตกลง

6. ความทรงจำจากสงคราม

หลังได้รับอิสรภาพจากประเทศญี่ปุ่นในปีคริสต์ศักราช 1945 ชาวเกาหลีต้องการก่อตั้งประเทศที่พัฒนาโดยทุนนิยม แต่ไม่ง่ายเพราะเงินทุนและวิศวกรล้วนแต่เป็นการบริหารโดยชาวญี่ปุ่น แม้ว่าทางตะวันออกเฉียงเหนือของคาบสมุทรเกาหลีจะมีโรงงานตั้งอยู่ แต่ก็ไม่มีเงินและวิศวกรมาบริหารตรงส่วนนี้ อีกทั้งภาวะเงินเฟ้อที่ทำให้อาหารเกาหลีไม่มีกำลังในการจับจ่ายใช้สอย ทำให้โรงงานก็ไม่สามารถไปต่อได้ ปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ได้ด้วยการมีนายทุน แต่ชาวเกาหลีก็ไม่มีนายทุนอีกเนื่องจากโดยพื้นฐานเดิมแล้วสภาพสังคมเกาหลีเป็นสังคมแบบเกษตรกรรมไม่ใช่สังคมอุตสาหกรรมการผลิต สิ่งหนึ่งที่สำคัญมากคือ การคงอยู่ของเจ้าของที่ดิน ซึ่งแตกต่างกับนายทุน เพราะเจ้าของที่ดินอยู่ได้ด้วยการจ่ายค่าเช่าจากเหล่าผู้เช่า ต่างจากระบบทุนนิยมที่ต้องเพิ่มกำไรด้วยการลงทุน ซึ่งการจะทำอย่างนั้นได้ต้องวิจัยและพัฒนา นักธุรกิจจึงไม่สามารถอยู่เฉย ๆ เหมือนเจ้าของที่ดินได้

ประเทศเกาหลีใต้ไม่มีจุดเปลี่ยนอย่างการปฏิวัติ แต่สงครามเกาหลีก็ได้ทำหน้าที่นี้แทน กล่าวคือความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของที่ดินและผู้เช่าหายไปด้วยเหตุของการเกิดสงครามขึ้น เจ้าของที่ดินจำนวนมากได้รับความเสียหายระหว่างที่ประเทศเกาหลีบุกยึดจนล้มไปตาม ๆ กัน หลังจากสงครามเกิดขึ้นได้ไม่นาน กองทัพจากฝ่ายเหนือที่ยึดครองประเทศเกาหลีใต้เอาไว้ก็ตั้งสภาประชาชนแห่งชาติขึ้นในหลายพื้นที่ กำหนดให้เจ้าของที่ดินเป็นศัตรูของเกษตรกร ท้ายที่สุดการปฏิรูปที่ดินก็สำเร็จลุล่วงแม้ว่าเจ้าของที่ดินจะได้รับความเสียหายแต่ก็ทำให้ระบบเจ้าของที่ดินกับผู้เช่าหมดลงอย่างถาวร การปฏิรูปพื้นที่เกษตรกรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาระบบทุนนิยมของประเทศเกาหลีใต้ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมของประเทศ

ประเทศเกาหลีเหนือก็เปลี่ยนไปเป็นระบบแบบทุนนิยมในเวลาอันสั้นเนื่องจากระบบแบบเก่าถูกทำลายจนหมด ช่วงกลางปีคริสต์ศักราช 1960 ประเทศเกาหลีเหนือพัฒนาตนเองไปได้ไว้มาก แต่ระบบบทบาทของตลาดกับตัวบุคคลและการจำกัดการแลกเปลี่ยนกับภายนอก ส่งผลให้ในช่วงกลางปีคริสต์ศักราช 1970 เศรษฐกิจของประเทศเกาหลีเหนือค่อย ๆ ชะงักลงและเดินถอยหลัง

อีกประเด็นหนึ่งคือ ความเข้มแข็งของรัฐบาลเผด็จการที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือ ผู้ก่อสงครามจะต้องรับผิดชอบต่อสงครามที่เกิดขึ้น เพราะสงครามทำให้ผู้คนจำนวนมากล้มตายและหลาย ๆ สิ่งที่ดีดำรงอยู่ก่อนเกิดสงครามหายไปด้วย สงครามเกาหลีก็เช่นกัน ผู้สั่งการให้ทำสงครามต้องรับผิดชอบและได้รับการลงโทษ แต่ไม่มีผู้นำจากประเทศเกาหลีเหนือคนไหนที่ได้รับการลงโทษทั้งที่เป็นฝ่ายที่บุกรุกก่อน มีแต่ผู้นิยมคอมมิวนิสต์ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจก่อสงครามจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่โดนกวาดล้าง ปาร์คฮอน-ยอง ผู้กุมอำนาจอันดับ 2 ในกลุ่มลัทธิผู้นิยมคอมมิวนิสต์กล่าวอ้างว่า เขาไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ เพราะทำไปเพื่อป้องกันการบุกรุกจากประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แล้วคนที่สมควรจะได้รับการลงโทษจากสงครามกลับได้รับประโยชน์จากสงคราม เพราะทำให้อำนาจที่มีแข็งแกร่งขึ้น (ปาร์กแท-กยุน, 2560, น. 176) ทางฝั่งของประเทศเกาหลีใต้ นั้น ระบบเผด็จการก็เข้มแข็งขึ้นเช่นกัน เมื่อประธานาธิบดีอีซึง-มันที่ควรจะสิ้นสุดวาระในปีคริสต์ศักราช 1952 แต่ก็มีปัญหาเกิดขึ้นเมื่อทางสมาชิกรัฐสภาไม่พอใจที่อีซึง-มันมักพูดเสมอว่าจะทำการรวมชาติเกาหลีทั้งที่ไม่สามารถป้องกันการบุกรุกของประเทศเกาหลีเหนือไว้ได้ทั้งที่ตนเป็นประธานาธิบดี อีซึง-มันจึงประกาศใช้กฎอัยการศึกที่เมืองปูซาน แล้วจับกุมสมาชิกที่วิพากษ์วิจารณ์ตน จากนั้นก็แก้ไขรัฐธรรมนูญให้ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งของประชาชน (ในสมัยนั้นผู้ที่ป็นประธานาธิบดีเกาหลีใต้ต้องได้รับการเห็นชอบจากสมาชิกรัฐสภา การกระทำนี้จึงไม่ถือว่าเป็นประชาธิปไตย) ทำยที่สุดอีซึง-มันก็สสสามารถแก้ไขรัฐธรรมนูญและขึ้นเป็นประธานาธิบดีอีกครั้ง และทำให้ความเป็นเผด็จการในประเทศเกาหลีเข้มแข็งขึ้น

บทที่ 4

การพยายามรวมประเทศในสมัยรัฐบาลคิมแดจุง

1. ประวัติประธานาธิบดีคิมแดจุง

คิมแด-จุง (อังกฤษ : Kim Daejung เกาหลี : 김대중) เกิดเมื่อวันที่ 6 มกราคม ปีคริสต์ศักราช 1924 (แต่ได้เปลี่ยนแปลงวันเกิดเป็น 3 ธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 1925 เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าการเกณฑ์ทหารในระหว่างที่ประเทศเกาหลีใต้ถูกปกครองโดยประเทศญี่ปุ่น¹⁴) ที่เกาะฮาอึย เมืองชินอัน จังหวัดซ็อลลา (ซ็อลลาใต้ ปัจจุบัน) ประเทศเกาหลีใต้ สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพณิชยมีกโพในปีคริสต์ศักราช 1943 ด้วยคะแนนสูงสุดของชั้นเรียน จากนั้นเข้าทำงานในตำแหน่งเสมียน บริษัทขนส่งทางเรือของประเทศญี่ปุ่นในช่วงที่ถูกปกครองโดยประเทศญี่ปุ่น ต่อมาได้กลายเป็นเจ้าของธุรกิจและร่ำรวยขึ้นอย่างมากในปีคริสต์ศักราช 1948 จึงต้องหนีการจับกุมของกลุ่มคอมมิวนิสต์ในช่วงที่เกิดสงครามเกาหลีขึ้น

ภาพที่ 9 คิมแดจุง

ประธานาธิบดีแห่งเกาหลีใต้คนที่ 8

ที่มา: [https://en.wikipedia.org/wiki/](https://en.wikipedia.org/wiki/Kim_Dae-jung)

Kim_Dae-jung

คิมแด-จุงเริ่มเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 1954 ในฐานะของผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งแห่งชาติของประเทศเกาหลีใต้

ภาพที่ 10 นายพลปักจุงฮีนำทัพเข้ายึดอำนาจรัฐสภา

ที่มา:

<https://www.blockdit.com/posts/5ea659ce0a3c190ca1d60a7e>

หลังจากความพยายามที่ล้มเหลวถึง 2 ครั้งในที่สุดเขาก็ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งเข้าเป็นสมาชิกรัฐสภาในปีคริสต์ศักราช 1961 แต่ไม่กี่วันหลังจากนั้นก็โดนปฏิวัติทางการทหารที่นำโดยนายพลพัคจุง-ฮียึดอำนาจยุบสภาและแต่งตั้งตนเองขึ้นเป็นประธานาธิบดีในปีคริสต์ศักราช 1963

ถัดมาในปีคริสต์ศักราช 1965 คิมแด-จุงได้รับเลือกให้เป็น ประธานฝ่ายวางแผนนโยบาย และดำรงตำแหน่งจนถึงปีคริสต์ศักราช 1967 ในปีคริสต์ศักราช 1971 คิมแด-จุงได้ยื่นใบสมัครในตำแหน่งประธานาธิบดีในนามของพรรค

ประชาธิปไตยใหม่¹⁵ อย่างไรก็ตามคิมแด-จุงได้พ่ายแพ้ให้พัคจุง-ฮีที่ใช้อำนาจในทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองชนะ

¹⁴อ้างอิงจาก Editors, TheFamousPeople.com. Kim Dae Jung Biography. เรียกใช้เมื่อ 13 มีนาคม 2565 จาก <https://www.thefamouspeople.com/profiles/kim-dae-jung-52.php>.

¹⁵ New Democratic Party

การเลือกตั้ง โดยคิมแด-จุงได้คะแนนเสียงไปประมาณ 46% สูญเสียคะแนนโหวตไปถึง 970,000 โหวตให้แก่ พัคจุง-ฮีที่ถึงแม้ว่าจะชนะการเลือกตั้งแล้วก็ตาม แต่พัคจุง-ฮีได้มองว่าคิมแด-จุงเป็นภัยคุกคามครั้งใหญ่แก่ตนเอง และพยายามที่จะลอบสังหารถึง 5 ครั้ง ซึ่งการพยายามลอบสังหารครั้งแรกเกิดขึ้นหลังเสร็จสิ้นการเลือกตั้งในปีคริสต์ศักราช 1971 ได้ไม่นาน รถของคิมแด-จุงถูกพุ่งชนโดยรถบรรทุก ส่งผลให้คิมแด-จุงมีปัญหาข้อต่อสะโพกไม่สามารถเดินได้อย่างปกติอีกตลอดชีวิต ส่วนผู้ช่วยทั้งสองมีอาการบาดเจ็บสาหัส การสืบสวนอุบัติเหตุในครั้งนี้เปิดเผยว่าดำเนินการโดยสำนักข่าวกรองกลางเกาหลี¹⁶ที่ได้รับการสนับสนุนจากประธานาธิบดี หลังจากนั้นเขาก็ยังคงโดนลอบสังหารอยู่อีกหลายครั้ง และตัดสินใจไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษหลังจากพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปีคริสต์ศักราช 1992 คิมแด-จุงกลับมาที่ประเทศเกาหลีอีกครั้งทันเวลาการเลือกตั้งประธานาธิบดีปีคริสต์ศักราช 1997 ด้วยความชื่นชอบของประชาชนที่มีให้แก่คิมแด-จุงทำให้เขาชนะการเลือกตั้งและก้าวขึ้นเป็นประธานาธิบดีคนที่ 8 แห่งประเทศเกาหลีใต้

คิมแด-จุงได้เริ่มตำแหน่งประธานาธิบดีโดยการเริ่มแก้ไขที่ปัญหาด้านเศรษฐกิจจากปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนที่เขาจะชนะการเลือกตั้ง โดยฟื้นฟูเศรษฐกิจตามคำแนะนำของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ¹⁷ ในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ภาพในบริเวณคาบสมุทรเกาหลี คิมแดจุงได้ริเริ่ม ‘นโยบายอาทิตย์ฉายแสง’ (Sunshine Policy) ขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้นำประเทศเกาหลีเหนือและเปิดประชุม ‘สุดยอดผู้นำผู้นำเกาหลี’ เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันเพื่อสร้างความร่วมมือในภูมิภาคและยุติการใช้อาวุธสงครามต่อกัน

2. นโยบายอาทิตย์ฉายแสง (Sunshine Policy) ของประธานาธิบดีคิมแดจุง

หลังจากประเทศเยอรมนีตะวันตกและตะวันออกที่ถูกแบ่งแยกในช่วงสงครามเย็นได้กลับมา รวมกันในปีคริสต์ศักราช 1990 และทางสหภาพโซเวียตล่มสลายในช่วงปลายปีคริสต์ศักราช 1991 เป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้นำทางฝ่ายประเทศเกาหลีใต้ที่จะรวมประเทศเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสันติบ้าง แต่ไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้อย่างใจนึก เนื่องด้วยปัจจัยที่ว่า การเมืองการปกครองของประเทศเกาหลีในสมัยนั้นไม่ได้มีความเข้มแข็ง มั่นคงเหมือนทางฝ่ายประเทศเยอรมนีตะวันตก อีกทั้งประเทศเกาหลีเหนือในขณะนั้น มีสภาพเศรษฐกิจที่ยากจนและล่าช้ากว่าประเทศเยอรมนีตะวันออมาก ซึ่งในกรณีนี้หากให้เปรียบเทียบกันแล้ว ด้านของประเทศเยอรมนีตะวันออกรมีความมั่งคั่งและเป็นประชาธิปไตยมากที่สุดในกลุ่มประเทศยุโรปฝั่งตะวันออก ขณะที่ประเทศเกาหลีเหนืออยู่ในสถานะยากจนและมีความเป็นลัทธิบูชาตัวบุคคล

¹⁶ KCIA : The Korean Central Intelligence Agency

¹⁷ IMF : International Monetary Fund

จนเมื่อคิมแด-จุงได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปีคริสต์ศักราช 1997 เขาได้คิดนโยบายเพื่อการปรองดองกันด้วยความสันติภาพอย่าง นโยบายอาทิตย์ฉายแสง ขึ้น โดยยึดหลักการทั้งหมด 3 ประการ ดังนี้

1. ประเทศเกาหลีใต้และประเทศเกาหลีเหนือจะฟื้นฟูความสัมพันธ์ผ่านการยกระดับความร่วมมือและการแลกเปลี่ยน
2. ประเทศเกาหลีใต้จะไม่ลดอัตลักษณ์ของประเทศเกาหลีเหนือไม่ว่าทางใดก็ตามและไม่ยอมรับการยั่วยุของประเทศเกาหลีเหนือ
3. ประเทศเกาหลีใต้จะให้ความร่วมมืออย่างกระตือรือร้นต่อภาวะวิกฤตทุภิกขภัย¹⁸ของประเทศเกาหลีเหนือ

โดยนโยบายอาทิตย์ฉายแสงนี้คิมแด-จุงได้หารือกับผู้นำจากประเทศสหรัฐอเมริกาถึง 2 ครั้งและผ่านวาระการประชุมและได้รับการสนับสนุนจากทางฝ่ายสหรัฐอเมริกาอีกด้วย เนื้อหาหลักคือการเน้นความเป็นพันธมิตรต่อกัน นอกจากนี้แล้วการประกาศใช้นโยบายนี้ยังเป็นประโยชน์แก่ประเทศเกาหลีใต้ในแง่ของเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อใดก็ตามที่ประเทศเกาหลีเหนือประกาศตัวออกนโยบายหรือส่งกองกำลังทหารไปยังยูททางฝ่ายประเทศเกาหลีใต้ ค่าเงินทางเศรษฐกิจการตลาดของประเทศเกาหลีใต้จะตกหวบลงทุกครั้ง และเกิดความระแวงในนักลงทุนต่างชาติที่มองว่าการตลาดของประเทศเกาหลีมีความไม่มั่นคง ฉะนั้นแล้วเมื่อมีการประกาศใช้นโยบายนี้ คล้ายกับเป็นการให้ความวางใจแก่นักลงทุนต่างชาติมากขึ้น อีกทั้งคิมแด-จุงตั้งใจที่จะปฏิรูปและเปิดเสรีให้แก่ประเทศเกาหลีเหนือให้หลุดพ้นจากการถูกสังคมนานาชาติโดดเดี่ยว จากนโยบายดังกล่าวทำให้เกิดการผ่อนปรนขึ้นในบริเวณคาบสมุทรเกาหลี ส่งผลให้ทั้ง 2 ประเทศสามารถเข้าร่วมประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีเพื่อทำการหารือข้อตกลงสันติภาพร่วมกันได้ โดยในสมัยของประธานาธิบดีคิมแด-จุงนั้น ได้จัดการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งแรกขึ้นในวันที่ 13 – 15 เดือนมิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 2000

¹⁸ วิกฤตการอดอาหารของประชาชนประเทศเกาหลีเหนือ

3. การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งที่ 1 (13 – 15 มิถุนายน 2000)

การจัดการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 13 เดือนมิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 2000 เป็นการพบกันระหว่างผู้นำจากประเทศเกาหลีเหนือ คิมจอง-อิล และประธานาธิบดีจากประเทศเกาหลีใต้ คิมแด-จุง ที่เมืองเปียงยาง ประเทศเกาหลีเหนือ

ภาพที่ 11 คิมแดจุง ประธานาธิบดีแห่งประเทศ
เกาหลีใต้ปีคริสต์ศักราช 1998 – 2003

ที่มา:

<http://www.nobelpeacesummit.com/project/kim-dae-jung/>

ภาพที่ 12 คิมจองอิล ผู้นำแห่งประเทศเกาหลีเหนือปี
คริสต์ศักราช 1994 - 2011

ที่มา:

<https://www.britannica.com/biography/Kim-Jong-il>

นับว่าเป็นครั้งแรกในรอบ 55 ปีหลังจากการแยกประเทศกันในบริเวณคาบสมุทรเกาหลีที่ได้จัดการประชุมเพื่อหาข้อตกลงเพื่อสันติภาพร่วมกัน การประชุมดำเนินเวลาไปทั้งสิ้น 3 วัน ผลจากการประชุมในครั้งนี้ได้ข้อสรุปที่ว่าผู้นำจากทั้ง 2 ประเทศยอมรับข้อตกลงร่วมกัน ข้อตกลงนั้นออกมาเป็นแถลงการณ์ที่มีชื่อว่า ‘แถลงการณ์ร่วมเหนือและใต้ 15 มิถุนายน¹⁹’ (June 15th South-North Joint Declaration) ด้วยความว่า

1. ประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้ตกลงกันในการแก้ไขปัญหาประเด็นการรวมประเทศอย่างอิสระ โดยผ่านการพยายามร่วมกันของประชาชนเกาหลีทั้งหมด
2. ทั้ง 2 ประเทศรับรองข้อเสนอการตกลงประเทศตามรูปแบบเครือจักรภพ (Commonwealth) ของประเทศเกาหลีใต้และข้อเสนอการรวมประเทศรูปแบบสหพันธรัฐแบบหลวม ๆ (Low – Level Federation) ของทางประเทศเกาหลีเหนือ

¹⁹ อ้างอิงจาก http://world.kbs.co.kr/special/northkorea/contents/archives/summit/summit_2000.htm?lang=e

3. ทั้ง 2 ประเทศจัดการประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเร่งด่วน โดยให้มีการแลกเปลี่ยนการพบเจอกันของสมาชิกในครอบครัวของผู้ที่พลัดพรากจากครอบครัวในช่วงการเกิดเหตุการณ์สงครามเกาหลีขึ้น และปัญหาของบุคคลที่ยึดมั่นในแนวความคิดการปกครองรูปแบบคอมมิวนิสต์ที่ถูกจองจำ ณ ประเทศเกาหลีใต้
4. ทั้ง 2 ประเทศตกลงสนับสนุนกันและกันในการพัฒนาเศรษฐกิจของ 2 ฝ่ายให้มีความสมดุลกัน การสร้างความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างกันและกัน รวมไปถึงการกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันซึ่งวัฒนธรรม กีฬา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ
  - 4.1 การขยายความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ
    - 4.1.1 ธุรกิจอุตสาหกรรมเคซอชอง
    - 4.1.2 การเชื่อมต่อทางรถไฟข้ามพรมแดนสายคยองกี (Gyonggseui) และสายทงเฮ (Donghae)
    - 4.1.3 ความร่วมมือระหว่างประเทศเกาหลีสำหรับอุตสาหกรรมขนาดเล็กและการพัฒนาทรัพยากรเหมืองแร่
5. การจัดการเจรจาของผู้มีอำนาจ เพื่อให้การตกลงในครั้งนี้ได้ไปดำเนินการต่อในทางปฏิบัติ
  - 5.1 การจัดการเจรจาระดับรัฐมนตรี

ทั้ง 2 ฝ่ายต้องจัดการเจรจาทั้งหมด 21 รอบจนถึงต้นเดือนมิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 2007 โดยเป็นการจัดการเจรจาระดับสูงเป็นประจำ
  - 5.2 การเจรจาทางทหาร

ทั้ง 2 ฝ่ายต้องจัดการเจรจาทางทหารหลายครั้ง ในระดับที่แตกต่างกัน เช่นระดับทหารปฏิบัติการระดับทั่วไป การเจรจาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (ซึ่งจัดได้เพียงครั้งเดียว) และการเจรจาทางทหารเกาหลีทั้ง 2 ประเทศ

ภาพที่ 13 คิมแดจุง(ซ้าย) และคิมจองอิล(ขวา)

ณ เมืองเปียงยาง ประเทศเกาหลีเหนือ เพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี
ที่มา: <https://edition.cnn.com/2018/04/25/asia/north-korea-summit-lessons-intl/index.html>

ภาพที่ 14 คิมแดจุง(ขวา) จับมือบอกลาคิมจองอิล(ซ้าย) หลังเสร็จ
สิ้นการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีและจะเดินทางกลับ เมืองโซล
ประเทศเกาหลีใต้

ที่มา: <https://www.korea.net/Government/Current-Affairs/National-Affairs/view?affairId=656&subId=650&articleId=34368>

บทที่ 5

ประเทศเกาหลีใต้ภายใต้การปกครองของรัฐบาลมุนแจอิน

1. ประวัติประธานาธิบดีมุนแจอิน

มุนแจอิน (อังกฤษ : Moon Jae-in เกาหลี : 문재인) เกิดวันที่ 24 มกราคม คริสต์ศักราช 1953 ที่ศูนย์อพยพเมืองคองเจ จังหวัดปูซาน ประเทศเกาหลีใต้ โดยพ่อแม่ของมุนแจ-อินเป็นผู้ที่ลี้ภัยมาจากประเทศเกาหลีเหนือก่อนการรุกรานจากประเทศจีน ในช่วงฤดูหนาวของปีคริสตศักราช 1950 ซึ่งเป็น 1 ใน 100,000 พลเรือนที่อพยพในช่วงสงครามเกาหลีจากเมืองฮึงนัม ประเทศเกาหลีเหนือ ผ่านทาง ‘Christmas Cargo’ (ยาน sealift ขนาดใหญ่) ได้เข้าศึกษาระดับมัธยมที่ โรงเรียนมัธยมคยองนัม และเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่ มหาวิทยาลัยคยองฮี ทางด้านกฎหมาย ในปีคริสตศักราช 1972 ซึ่งช่วงที่กำลังศึกษาอยู่เขาถูกจับกุมและขับไล่ออกจากมหาวิทยาลัยในข้อหา ‘ดำรงตำแหน่งผู้จัดการนักศึกษาเพื่อประท้วงต่อต้านรัฐธรรมนูญชิน’ ต่อมาในปีคริสตศักราช 1975 ได้ถูกบังคับให้เข้าร่วมกองทัพและถูกเกณฑ์ไปร่วมกับหน่วยรบพิเศษ หลังปลดประจำการในปีคริสตศักราช 1978 ก็ได้สำเร็จการศึกษาเป็นเนติบัณฑิต และได้รับการตอบรับเข้าสถาบันวิจัยตุลาการ แต่ไม่สามารถทำงานในฐานะผู้พิพากษาได้ เนื่องจากกรณีที่มุนแจ-อินได้โดนขับไล่ออกจากมหาวิทยาลัยในข้อหาการเป็นผู้นำประท้วงของกลุ่มนักศึกษานั้นเอง

ภาพที่ 15 มุนแจอิน
ประธานาธิบดีแห่งเกาหลีใต้คนที่ 12
ที่มา: https://en.wikipedia.org/wiki/Moon_Jae-in

2. เส้นทางทางการเมือง

หลังจากเขาสำเร็จการศึกษานั้นก็ได้เริ่มอาชีพทนายความ และทำงานร่วมกับประธานาธิบดีโนมู-ฮย็อนในเดือนกุมภาพันธ์ปีคริสตศักราช 2003 ซึ่งได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งเลขาธิการอาวุโสฝ่ายกิจการพลเรือนและเป็นผู้ใกล้ชิดในตำแหน่งมือขวาของประธานาธิบดีจนได้ชื่อว่า ‘Shadow of Roh’ สร้างความประทับใจให้แก่ประชาชน ต่อมาในปีคริสตศักราช 2004 มุนแจอินได้เปิดโรงงานอุตสาหกรรมแคซอง ซึ่งเป็นเขตการค้าปลอดภาษีและโรงงานผลิตทางตอนเหนือของเขตปลอดทหาร²⁰ ซึ่งดำเนินร่วมกันระหว่างประเทศ

²⁰ DMZ : demilitarized zone เป็นท้องที่ห้ามดำเนินการทางทหาร มักเป็นเขตแดนระหว่างอำนาจของ 2 ประเทศหรือมากกว่านั้น โดยมีมติขึ้นตามข้อตกลงหรือสนธิสัญญาสันติภาพ เป็นพื้นที่ในการควบคุมและทำหน้าที่เป็นเขตแดนระหว่างประเทศอย่างแท้จริง อ้างอิงจาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B8%95%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%AD%E0%B8%94%E0%B8%97%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%A3>

เกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมแคชองนั้นถือเป็นสัญลักษณ์การเริ่มนโยบายอาทิตยฉายแสง (Sunshine Policy) ของประธานาธิบดีคิมแดจุงที่ประธานาธิบดีโนมู-ฮย็อนได้สานต่อ อย่างไรก็ตาม นโยบายอาทิตยฉายแสงได้รับผลกระทบอย่างหนักในเดือนตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 2006 เนื่องจากการทดสอบอาวุธนิวเคลียร์ที่ประสบความสำเร็จของประเทศเกาหลีเหนือ ซึ่งต่อมามุนแจ-อินได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้นำการจัดประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีเหนือ – เกาหลีใต้ระหว่างประธานาธิบดีโนมู-ฮย็อนและผู้นำจากประเทศเกาหลีอย่างคิมจอง-อิลในเดือนตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 2007 การประชุมนี้นำไปสู่แผนการ 8 อย่างเพื่อความสงบสุขในบริเวณคาบสมุทรเกาหลี ต่อมาในเดือนธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 2012 มุนแจอินได้เข้าสู่การเมืองอย่างเต็มตัวครั้งแรกในบทบาทสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตัวแทนจากเขตซาซัง จังหวัดปูซาน จากพรรคประชาธิปไตยเกาหลี²¹ และในเดือนธันวาคมปีเดียวกันนั้น ทางพรรคได้ชักชวนให้เขาเป็นผู้ซึ่งตำแหน่งประธานาธิบดีประเทศเกาหลีใต้กับพัคกึน-ฮเย (Park Geun-Hye) แต่ก็พ่ายแพ้ไปในตอนนั้น จากนั้นเขาได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าพรรค DUP ซึ่งทำหน้าที่เป็นพรรคฝ่ายค้าน ณ ช่วงเวลานั้น เวลาต่อมาพัคกึน-ฮเยได้มีเรื่องอื้อฉาวเกี่ยวกับกรณีทุจริตติดสินบนจนศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบสภาในปีคริสต์ศักราช 2016 จากการตัดสินนั้นกระตุ้นให้เกิดการเลือกอย่างฉับพลัน และมุนแจ-อินก็ได้ปรากฏตัวขึ้นในฐานะผู้ทำชิงตำแหน่งประธานาธิบดี จนในวันที่ 9 พฤษภาคม ปีคริสต์ศักราช 2017 มุนแจอินได้รับชัยชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงร้อยละ 41.08 ซึ่งเป็นประธานาธิบดีที่มาจากพรรคเสรีนิยมคนแรกของประเทศเกาหลีใต้ในรอบหลายทศวรรษ โดยผลการเลือกตั้งดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของประชาชนที่ต้องการรัฐบาลที่หัวก้าวหน้า ท่ามกลางวิกฤตการเมืองในช่วงประธานาธิบดีพัคกึน-ฮเย และปัญหาความขัดแย้งบริเวณคาบสมุทรเกาหลี วิกฤตแรกที่มุนแจ-อินต้องแก้ไขในฐานะประธานาธิบดีคนใหม่ของประเทศเกาหลีใต้ก็คือ วิกฤตปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นคำมั่นสัญญาที่กล่าวไว้ ณ ช่วงเวลาหาเสียง เนื่องจากกรณีอื้อฉาวของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ (กลุ่มแชโบล : Chaebol group²²) เกี่ยวกับเรื่องสินบนและการผูกขาดทางธุรกิจ รวมไปถึงมูลค่าการส่งออกสินค้า การว่างงานของคนรุ่นใหม่ และการเพิ่มค่าจ้างแรงงาน ปัญหาอีกอย่างที่ต้องเร่งแก้ไขก็คือ ปัญหาสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเกาหลีใต้ เนื่องจากอัตราเจริญพันธุ์ของผู้หญิงเกาหลีอยู่ในระดับต่ำมาหลายปี อีกทั้งอัตราผู้สูงวัยในประเทศเกาหลีร้อยละ 63.3 มีฐานะที่ยากจน ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงที่สุดในบรรดาประเทศสมาชิกองค์การความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการ

²¹ Democratic United Party (DUP)

²² แชโบล (재벌) เป็นภาษาเกาหลี มาจากคำว่า 재 ที่แปลว่า ‘ความมั่งคั่ง’ 벌 ที่แปลว่า ‘ตระกูล’ เมื่อรวมกันก็จะมี ความหมายถึง ‘ตระกูลที่มั่งคั่ง ร่ำรวย’ โดยแชโบลเป็นคำที่ใช้เรียกกลุ่มบริษัทธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศเกาหลีใต้ที่มีจุดเริ่มต้นจากธุรกิจในการครอบครอง และมีบริษัทลูกครอบคลุมเกือบทุกอุตสาหกรรม ซึ่งมีรายได้กว่า 80% ของ GDP ประเทศเกาหลีใต้ อ้างอิงจาก ชนาภา มานะเพ็ญศิริ. Reborn rich: “แชโบล” (Chaebol) กลุ่มบริษัทที่ทรงอิทธิพลทางเศรษฐกิจที่สุดในเกาหลีใต้. เรียกใช้เมื่อ 13 มีนาคม 2566 จาก <https://www.bnomics.co/reborn-rich-chaebol-korea-economic/>.

พัฒนา²³ โดยร้อยละ 31 ของผู้สูงอายุที่อายุ 65 ปีขึ้นไป ต้องทำงานในการจ้างงานที่ได้รายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ หลังเกษียณเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิต (Gibson, 2018 อ้างถึงใน วิเชียร อินทะสี, 2564, น. 223)

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปเส้นทางการเมืองของมุนแจอิน²⁴ได้ดังนี้

- เดือนมีนาคม 2007 – เดือนกุมภาพันธ์ 2008 : หัวหน้าคณะกรรมการทำงานของประธานาธิบดีโนมู-ฮย็อน
- เดือนตุลาคม 2007 : ประธานส่งเสริมการประชุมสุดยอดเกาหลีเหนือ – เกาหลีใต้ ครั้งที่ 2
- เดือนพฤษภาคม 2012 : สมาชิกวุฒิสภาเขตซาซัง จังหวัดปูซาน
- เดือนธันวาคม 2012 : ได้รับการหนุนหลังเข้าเป็นผู้ชิงตำแหน่งประธานาธิบดีประเทศเกาหลีใต้ครั้งที่ 18 แต่พ่ายแพ้ให้กับพัคกึน-ฮเย
- เดือนมกราคม 2016 : ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน
- เดือนพฤษภาคม 2017 : ชนะการเลือกตั้งและได้เป็นประธานาธิบดีคนที่ 12 ของประเทศเกาหลีใต้

3. การพยายามรวมประเทศภายใต้การนำของประธานาธิบดีมุนแจอิน

3.1 ลำดับเหตุการณ์การปรองดองกับประเทศเกาหลีเหนือ

1 มกราคม คริสต์ศักราช 2018

ผู้นำประเทศเกาหลีเหนือ ‘คิมจอง-อิน’ กล่าวสุนทรพจน์ปีใหม่ถึงความเป็นไปได้ที่จะส่งตัวแทนและนักกีฬาชาวเกาหลีเหนือไปแข่งขัน Winter Olympics 2018 ที่ประเทศเกาหลีใต้

9 มกราคม คริสต์ศักราช 2018

โชมย็อง-กย็อน (Cho Myoung-gyon) และลีซอน-กว็อน (Ri Son-gwon) ประธานคณะกรรมการเกาหลีเหนือเพื่อการรวมรวมชาติอย่างสันติของบ้านเกิดเมืองนอน²⁵เจรจากันที่ทำเนียบ

²³ OECD : The Organization for Economic Cooperation and Development

²⁴ อ้างอิงจาก

https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A1%E0%B8%B8%E0%B8%99_%E0%B9%81%E0%B8%88-%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%99

²⁵ CPRK : Committee for the Peaceful Reunification of Korea

สันติภาพที่หมู่บ้านปันมุนจอม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประเทศเกาหลีเหนือใน Winter Olympics 2018 ที่เมืองพยองชาง การผ่อนคลายความตึงเครียดทางทหาร การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ เกาหลี และการรับรองแถลงการณ์ร่วมของสื่อมวลชนรวมถึงคำมั่นสัญญาการเคาะข้อตกลงที่เกิดขึ้น ในการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งก่อน

10 กุมภาพันธ์ คริสต์ศักราช 2018

ประธานาธิบดีมุนแจ-อินเชิญคณะผู้แทนระดับสูงของประเทศเกาหลีเหนือไปประชุม และทานอาหารกลางวันร่วมกันที่สำนักงานประธานาธิบดี และได้รับจดหมายจากคิมจอง-อินผู้นำ ประเทศเกาหลีเหนือ

6 มีนาคม คริสต์ศักราช 2018

คณะผู้แทนประเทศเกาหลีใต้เดินทางถึงประเทศหลังจากไปร่วมประชุมกับประเทศ เกาหลีเหนือ และเตรียมจัดประชุมสรุปที่สำนักงานประธานาธิบดีเกี่ยวกับข้อตกลงที่จะจัดการประชุม สุดยอดผู้นำเกาหลีในปลายเดือนเมษายน

29 มีนาคม คริสต์ศักราช 2018

โคมย็อง-ก्यों รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการรวมชาติและลีซอน-กว็อน ประธาน คณะกรรมการเกาหลีเหนือเพื่อการรวมรวมชาติอย่างสันติของบ้านเกิดเมืองนอน ได้จัดการเจรจา ระหว่างเกาหลีเพื่อยืนยันถึงการจัดการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีในวันที่ 27 เมษายน

1 – 3 เมษายน คริสต์ศักราช 2018

คณะศิลปินจากประเทศเกาหลีใต้ได้จัดการแสดง 2 ครั้งในเมืองเปียงยางภายใต้ชื่องานว่า ‘Spring Comes’

ภาพที่ 16 ศิลปินจากประเทศเกาหลีใต้ วง ‘Red Velvet’ ร่วมแสดงที่เมืองเปียงยาง ประเทศเกาหลีเหนือ

ที่มา: <https://www.billboard.com/music/music-news/red-velvet-perform-north-korean-leader-kim-jong-un-pyongyang-8280163/>

27 เมษายน คริสต์ศักราช 2018

การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี 2018 ครั้งที่ 1 ที่ปันมุนจอม

26 พฤษภาคม คริสต์ศักราช 2018

การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี 2018 ครั้งที่ 2 ที่ตอนเหนือของปันมุนจอม

1 กรกฎาคม คริสต์ศักราช 2018

ประเทศเกาหลีทั้งเหนือและใต้กลับมาใช้การติดต่อสื่อสารทางวิทยุระหว่างเรือกับเรืออีกครั้งในรอบ 10 ปี

17 กรกฎาคม คริสต์ศักราช 2018

ประเทศเกาหลีทั้งเหนือและใต้ฟื้นฟูสายการสื่อสารทางทหารในทางด้านตะวันตกของคาบสมุทรเกาหลี

14 กันยายน คริสต์ศักราช 2018

ประเทศเกาหลีจัดการเจรจาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประชุมสุดยอดเกาหลีครั้งที่สาม โดยมีเนื้อหาว่า ประธานาธิบดีคิมจอง-อิลจะเดินทางไปประเทศเกาหลีเหนือผ่านเส้นทางบินระหว่างอินชอนและเปียงยาง และมีการถ่ายทอดสดการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี รวมไปถึงเปิดสำนักงานประสานร่วมกัน เพื่อสร้างช่องทางสื่อสารระหว่างประเทศเกาหลีทั้ง 2 ตลอด 24 ชั่วโมงแรกของการถ่ายทอดสด

18 – 20 กันยายน คริสต์ศักราช 2018

การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี 2018 ครั้งที่ 3 ที่เมืองเปียงยาง

3.2 การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งที่ 3

การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งที่ 3 เริ่มต้นขึ้นในช่วงปลายเดือนเมษายน ปีคริสต์ศักราช 2018 โดยแบ่งออกเป็น 3 ครั้งย่อย ซึ่งการประชุมนี้เกิดขึ้นจากความต้องการพยายามรวมประเทศและสานต่อเจตจำนงของนโยบายอาทิตยฉายแสงที่ต้นขึ้นในสมัยประธานาธิบดีคิมแด-จุงของประธานาธิบดีมุนแจ-อิล ซึ่ง

หลังจากขึ้นรับตำแหน่งประธานาธิบดีในปีคริสต์ศักราช 2017 และสะสางถึงปัญหาเศรษฐกิจได้เรียบร้อยแล้ว มุนแจ-อินเดินทางมาต่อการพยายามร่วมมือกับประเทศเกาหลีเหนืออีกครั้งหนึ่ง โดยครั้งนี้เป็นการพูดคุยกันระหว่างประธานาธิบดีมุนแจ-อินจากประเทศเกาหลีใต้และคิมจอง-อินผู้นำคนปัจจุบันของประเทศเกาหลีเหนือ การประชุมเกิดขึ้นครั้งแรกในวันที่ 27 เมษายน ปีคริสต์ศักราช 2018 ณ ปันมุนจอม ซึ่งการประชุมในครั้งนั้น นับว่าเป็นครั้งแรกที่ผู้นำจากประเทศเกาหลีเหนือได้ก้าวข้ามผ่านพรมแดนมายังประเทศเกาหลีใต้ โดยเนื้อหาของการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งแรก ผลลัพธ์ที่ออกมาคือผู้นำทั้ง 2 ประเทศออกแถลงการณ์ร่วมกันที่เรียกว่า ‘แถลงการณ์ปันมุนจอมว่าด้วยสันติภาพ ความมั่งคั่ง และการรวมประเทศ²⁶’ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประเทศเกาหลีทั้ง 2 ประเทศจะเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกันเพื่อนำไปสู่การรวมประเทศอย่างเป็นทางการ เป็นอิสระและมีความมั่งคั่ง โดยนำข้อแถลงการณ์และข้อตกลงทั้งหลายไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ มีการจัดการเจรจาระดับสูงในหลายสาขา และการดำเนินมาตรการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การจัดตั้งสำนักงานติดต่อ (Liaison Office) ของแต่ละฝ่ายขึ้นที่แคซอง การฟื้นฟูการร่วมมือ การแลกเปลี่ยน การเยี่ยมเยือน และติดต่อระหว่างกันในทุกระดับของสังคม แก้ไขประเด็นสิทธิมนุษยชน เนื่องมาจากการแบ่งประเทศเกาหลีออกเป็น 2 ส่วน และจัดการประชุมกาชาดของทั้ง 2 ประเทศเพื่อแก้ไขประเด็นผู้ที่พลัดพจากครอบครัวในช่วงสงครามเกาหลี
2. ความพยายามร่วมกันเพื่อลดความตึงเครียดทางการทหาร และขจัดภัยอันตรายที่อาจนำไปสู่การเกิดสงครามบนคาบสมุทรเกาหลี โดยยุติการกระทำที่นำไปสู่การเป็นศัตรู ความขัดแย้งและความตึงเครียดด้านการทหาร จัดทำพื้นที่ปลอดทหารให้เป็นพื้นที่สันติภาพ
3. การร่วมมือเพื่อสร้างสันติภาพและความมั่นคงอย่างถาวรบนพื้นที่คาบสมุทรเกาหลี โดยยึดมั่นในการไม่รุกรานกันและกัน เพื่อป้องกันการใช้กำลังจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ตกลงการปลดอาวุธเมื่อความตึงเครียดทางทหารคลายลง การตกลงในเรื่องของการประกาศสิ้นสุดสงครามเกาหลี เพื่อเป็นการฉลองครบรอบ 65 ปีของการลงนามตกลงสงบศึก (Armistice Agreement) โดยสนับสนุนให้มีการประชุมขึ้นจากทั้ง 3 ฝ่าย ประกอบด้วย ประเทศเกาหลีทั้ง 2 ฝ่าย และประเทศสหรัฐอเมริกา (หรือ 4 ฝ่าย

²⁶ Panmunjom Declaration on Peace, Prosperity and Reunification of The Korea Peninsula

โดยเพิ่มประเทศจีน) เพื่อตกลงสันติภาพแทนการตกลงสงบศึก และยืนยันเป้าหมายร่วมกันในการทำ
ให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดอาวุธนิวเคลียร์อย่างแท้จริง

ภาพที่ 17 ประธานาธิบดีมุนแจอิน(ขวา) รอจับมือกับผู้นำคิมจองอึน(ซ้าย) บริเวณเส้นแบ่งพรมแดน ณ
เขตปลอดทหาร ปันมุนจอม

ที่มา: <https://edition.cnn.com/interactive/2018/04/world/korea-summit-cnnphotos/>

ภาพที่ 18 ประธานาธิบดีมุนแจอิน(ขวา) จับมือกับผู้นำคิมจองอึน(ขวา) พาก้าวผ่านเขตพรมแดนเข้าสู่ประเทศเกาหลีใต้
ที่มา: <https://edition.cnn.com/interactive/2018/04/world/korea-summit-cnnphotos/>

ถัดมาการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีครั้งที่ 2 ได้เริ่มขึ้นในวันที่ 26 พฤษภาคม ปีคริสต์ศักราช 2018 โดยไม่มีการประกาศล่วงหน้า ความสำคัญของการประชุมในครั้งการยืนยันในเจตนารมณ์ของผู้นำจากประเทศเกาหลีเหนืออย่างคิมจอง-อินในการเจรจากับประธานาธิบดีจากประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องของการจัดการด้านอาวุธนิวเคลียร์ เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับความผูกมัดของผู้นำประเทศเกาหลีเหนือในการทิ้งการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ และการสร้างความกระจ่างถึงกระบวนการปลดอาวุธนิวเคลียร์ นอกจากนี้ผู้นำประเทศเกาหลีทั้ง 2 ฝ่าย เห็นต้องกันในเรื่องของการนำสาระสำคัญของแถลงการณ์ปันมุนจอมไปปฏิบัติโดยเร็ว โดยเฉพาะการเจรจากับเจ้าหน้าที่ระดับสูง ปัญหาความตึงเครียดด้านการทหารและการพบเจอกันของผู้ที่พลัดพรากจากครอบครัว (J.E. Kim, 2018)

ภาพที่ 19 การจับมือกันของผู้นำ 2 ประเทศเกาหลีในการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี 2018 ครั้งที่ 2

ที่มา: https://world.kbs.co.kr/special/northkorea/contents/archives/summit/summit_2018_2.htm?lang=e

การประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี 2018 ครั้งสุดท้ายเกิดขึ้นระหว่างวันที่ 18 – 20 กันยายน ปีคริสต์ศักราช 2018 ที่กรุงเปียงยาง ประธานาธิบดีมุนแจ-อินต้องเป็นคนกลางในการเจรจาปัญหาวิกฤตนิวเคลียร์ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเกาหลีเหนือ ส่วนคิมจอง-อินผู้นำจากประเทศเกาหลีเหนือที่ทำให้เกิดการประชุมสุดยอดผู้นำสหรัฐอเมริกา - เกาหลีเหนือเกิดขึ้นได้ และมุ่งหวังว่าความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับทางประเทศเกาหลีใต้จะขยายตัวขึ้น เมื่อมาตรการการคว่ำบาตรของทั่วโลกที่มีต่อประเทศเกาหลีเหนือได้ผ่อนคลายลง รวมถึงความต้องการที่จะให้สงครามเกาหลียุติลงอย่างเป็นทางการ

ในการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีที่เมืองเปียงยาง ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นว่าหลังจากการประชุมที่ป็นมุนจอม ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยน และการลดความตึงเครียดทางการทหารระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้เป็นไปได้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น และทั้ง 2 ฝ่ายได้ลงนามร่วมกันในแถลงการณ์ร่วมกรุงเปียงยาง กันยายน 2018 (Pyongyang Joint Declaration of September 2018) ซึ่งย้ำถึงการยึดมั่นในเอกราชและการกำหนดอนาคตของประเทศเกาหลี การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อความปรองดองและความร่วมมือ ความมั่งคั่งและสันติภาพที่มั่นคง โดยผ่านมาตรการต่าง ๆ ที่จะรวมประเทศเกาหลีเข้าด้วยกัน

ภาพที่ 20 ประธานาธิบดีมุนแจอิน(ซ้าย) และสตรีหมายเลข 1 (ภริยา ขวา) โบกม็อรัลลา เตรียมกลับประเทศเกาหลีใต้หลังเสร็จสิ้นการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลี 2018

ที่มา: https://world.kbs.co.kr/special/northkorea/contents/archives/summit/summit_2018_3.htm?lang=e

4. บทสรุปความพยายามร่วมมือระหว่างรัฐบาลมุนแจอินและรัฐบาลคิมจองอึน

ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมหลังจากการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีระหว่างผู้นำคิมจอง-อึนและประธานาธิบดีมุนแจอินคือ การดำเนินการตามแถลงการณ์ป็นมุนจอมด้านการทหารหรือการตกลงทางทหารแบบเบ็ดเสร็จ²⁷ มีผลปฏิบัติในวันที่ 1 พฤศจิกายน ปีคริสต์ศักราช 2018 โดยทั้ง 2 ฝ่ายได้กำหนดขนาดของพื้นที่กันชน (buffer zone) เป็น 5 กิโลเมตรตลอดเส้นแบ่งแดนทางทหาร (Military Demarcation Line) เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนหน้าที่มีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีอยู่ในภาวะตึงเครียด

²⁷ Comprehensive Military Agreement

ในด้านการร่วมมือทางเศรษฐกิจ สิ่งเป็นรูปธรรมที่เกิดขึ้นคือการสำรวจเส้นทางรถไฟระหว่างประเทศ เกาหลีเหนือกับประเทศเกาหลีใต้ในแนวชายฝั่งทะเลตะวันตกและฝั่งตะวันออกของคาบสมุทร เกาหลี โดยช่วงเดือนธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 2018 เจ้าหน้าที่จากประเทศเกาหลีทั้ง 2 ฝ่ายได้ออกสำรวจ เส้นทาง ซึ่งทางฝั่งตะวันตกผ่านแคซองที่เป็นพื้นที่พัฒนากลุ่มธุรกิจของประเทศเกาหลีใต้ที่เข้าไปลงทุนและ สิ้นสุดที่ซินุยจู (Sinuiju) ใกล้กับพรมแดนประเทศจีน ส่วนตะวันออกเชื่อมสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณภูเขาคิมกัง (Kuemgang Mt.) และไปจรดพรมแดนประเทศจีนที่แม่น้ำตูเหมิน (Tumen) เนื่องจากประเทศเกาหลีเหนือถูก คว่ำบาตรจากสหประชาชาติ ดังนั้นการสำรวจเส้นทางรถไฟจึงต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการคว่ำบาตร ประเทศเกาหลีเหนือของคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติก่อน ซึ่งการที่สามารถสำรวจเส้นทาง รถไฟนี้ได้หมายความว่ามีความมีความมิตินุญาตแล้วเรียบร้อย

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนิคมอุตสาหกรรมแคซองที่ถูกปิดในสมัยรัฐบาลพัคคึน-ฮเยจากการตอบโต้การ ทดลองอาวุธนิวเคลียร์ของประเทศเกาหลีเหนือ และการกล่าวหาว่าได้นำรายได้จากนิคมนี้ไปใช้ในการพัฒนา อาวุธนิวเคลียร์ แต่เมื่อมาถึงในยุครัฐบาลมุนแจ-อิน ทั้ง 2 ประเทศต้องการให้กลับมาเปิดนิคมอุตสาหกรรมแค ซองขึ้นอีกครั้ง เนื่องจากเป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง 2 ประเทศและสามารถเป็นต้นแบบเพื่อลดช่องว่าง ของการพัฒนาที่จะสามารถรวมประเทศเกาหลีเป็นหนึ่งเดียวกันได้ในอนาคต โดยในช่วงต้นปีคริสต์ศักราช 2019 ประเทศเกาหลีใต้พยายามหาวิธีที่จะเปิดนิคมอุตสาหกรรมแคซอง รวมถึงการนำเที่ยวที่ภูเขาคิมกัง อาจ ใช้วิธีการให้ผลประโยชน์ตอบแทนกับทางรัฐบาลและแรงงานชาวเกาหลีเหนือที่ไม่ใช่เงิน (payment in kind) เพื่อหลีกเลี่ยงมาตรการคว่ำบาตรของสหประชาชาติ แต่ทว่าความพยายามดังกล่าวไม่เป็นผลเนื่องจากหากทาง ประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นชอบ ผลกระทบจากการคว่ำบาตรต่อประเทศเกาหลีเหนือจะลดลง

บทที่ 6

สรุปผล

การศึกษาเรื่อง สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายามรวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอิน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาจุดเริ่มต้นของการเกิดสงครามเกาหลีหลังคาบสมุทรเกาหลีได้ถูกครอบครองโดยสหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกา

2. เพื่อศึกษาถึงบทสรุปความพยายามร่วมมือของรัฐบาลมุนแจอินกับรัฐบาลคิมจองอึน

ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิ โดยค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ความพยายามรวมประเทศสงครามเกาหลี และนโยบายในการรวมประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายของการศึกษาค้นคว้าในการทำสารนิพนธ์เล่มนี้ขึ้นมา โดยสามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ในช่วงที่ประเทศญี่ปุ่นยึดครองประเทศเกาหลีเป็นประเทศในอาณานิคมระหว่างปีคริสต์ศักราช 1910 – 1945 ประชาชนเกาหลีเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องเอกราชคืนจากประเทศทั้งแบบสันติวิธี และใช้ความรุนแรง แต่ก็ไม่เป็นผลจนประเทศญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ในปีคริสต์ศักราช 1945 ประเทศเกาหลีจึงได้รับโอกาสที่จะมีเอกราชเป็นตัวเอง แต่ทว่าความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์ ความคิดของกลุ่มการเมือง ประกอบกับการแข่งขันขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจเป็นเหตุให้ประเทศเกาหลีถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนใต้กลายเป็น สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea) ส่วนเหนือกลายเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (Democratic People's Republic of Korea) ในปีคริสต์ศักราช 1948 โดยมีประเทศสหรัฐอเมริกาสนับสนุนฝ่ายใต้และสหภาพโซเวียตสนับสนุนฝ่ายเหนือ การอ้างความชอบธรรมให้แก่ตัวเองและความขัดแย้งทางการเมืองนำไปสู่การเกิดสงครามเกาหลีขึ้นในปีคริสต์ศักราช 1950 และสิ้นสุดลงในปีคริสต์ศักราช 1953 โดยมีประเทศมหาอำนาจให้การหนุนหลัง ส่งเข้าทหารเข้าร่วมรบกับอีกฝ่าย กล่าวคือ สหภาพโซเวียตและประเทศจีนได้ส่งกองกำลังทหารช่วยทางประเทศเกาหลีเหนือ ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาและกองกำลังสหประชาชาติให้ความช่วยเหลือประเทศเกาหลีใต้ เมื่อผลสุดของสงครามจบลงที่ไม่มีใครเป็นฝ่ายชนะ การยุติสงครามจึงอยู่ในสถานะพักรบ เนื่องจากทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีการลงนามสนธิสัญญาสันติภาพระหว่างกัน

ในยุคสงครามเย็น ท่ามกลางความขัดแย้งจากการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ ประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้อยู่ในสถานะรัฐขนาดเล็ก (small state) จึงจำเป็นต้องพึ่งพาประเทศมหาอำนาจเพื่อความมั่นคงทางการเมือง และทางเศรษฐกิจ ไม่อย่างอาจถูกรุกรานจากประเทศที่มีอำนาจมากกว่า จากเหตุการณ์สงครามเกาหลีที่เกิด ทำให้ทราบว่าถ้าประเทศเกาหลีใต้ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศสหรัฐอเมริกา คงถูกรวมกับประเทศเกาหลีเหนือไปแล้ว เพราะในช่วงแรกของสงคราม กรุงโซลถูกกองกำลังทหารเกาหลีเหนือเข้าโจมตีและบุกยึดไว้ได้ นายพลดักลาส แมกออาเธอร์จึงยกพลขึ้นที่อินซอนเพื่อโจมตีได้กลับประเทศเกาหลีจนสามารถล่าถอยกลับไปได้ถึงกรุงเปียงยางและบุกยึดเอาไว้ อีกทั้งบุกเข้าไปได้ถึงบริเวณแม่น้ำยาลู ที่ตั้งอยู่ติดกับพรมแดนประเทศจีน เป็นเหตุให้ประเทศจีนต้องส่งกองกำลังทหารเข้าช่วยประเทศเกาหลีเหนือจนได้กลับกองกำลังทหารประเทศสหรัฐอเมริกาถอยไปยังบริเวณเส้นขนานที่ 38 ดังเดิมได้ หลังจากสงครามเกาหลีสิ้นสุดลงทางฝ่ายประเทศเกาหลีเหนือจึงต้องลงนามสนธิสัญญาด้านความมั่นคงร่วมกับประเทศจีนและสหภาพโซเวียตในปีคริสต์ศักราช 1961 และประเทศเกาหลีใต้ลงนามในสนธิสัญญาลักษณะเดียวกันกับประเทศสหรัฐอเมริกาในปีคริสต์ศักราช 1953 เพื่อเป็นหลักประกันด้านความมั่นคง เพราะหากเกิดสงครามขึ้นประเทศคู่สัญญาจะสามารถให้การช่วยเหลือทางทหารได้

จากนโยบายการรวมประเทศที่แตกต่างกันและความพยายามที่จะตัดขั้วอำนาจฝ่ายตรงข้าม ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ประเทศอยู่ในสถานะขัดแย้งมากกว่าการร่วมมือแก้ไขปัญหาเพื่อความสันติระหว่างกัน แต่เมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีนเริ่มเจรจาเพื่อสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ประเทศเกาหลีทั้ง 2 ประเทศจึงเริ่มปรับท่าทีระหว่างกัน เพราะเกรงว่าการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ของประเทศมหาอำนาจจะกระทบต่อความผูกมัดด้านการช่วยเหลือ จากแถลงการณ์ร่วมเหนือและใต้ (South – North Communique) ในเดือนกรกฎาคมปีคริสต์ศักราช 1972 ทั้ง 2 ประเทศเกาหลีมุ่งเน้นการคลายความตึงเครียด การสร้างความร่วมมือ และการรวมประเทศอย่างอิสระ โดยปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก แต่ข้อตกลงก็ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากการปะทะกันทางทหารก็ยังคงเกิดขึ้น

ปลายปีคริสต์ศักราช 1980 ที่สงครามเย็นสิ้นสุดลง ด้วยความเปลี่ยนแปลงของการเมืองส่งผลให้ประเทศเกาหลีเริ่มเจรจาระหว่างกัน ประเด็นหลักที่ร่วมเจรจาคือ ข้อเสนอการรวมประเทศ ตามข้อตกลงในเรื่องของการปรองดอง ไม่รุกราน การแลกเปลี่ยน และความร่วมมือกันระหว่างเหนือและใต้ (Agreement on Reconciliation and Exchanges and Cooperation between the South and the North)²⁸ มีผลบังคับปีคริสต์ศักราช 1992 เนื่องจากทางประเทศเกาหลีเหนือตระหนักว่า ‘นโยบายมุ่งเหนือ’ (Nordpolitik) ในสมัยประธานาธิบดีโนแทอู (Roh Tae-woo) สอดคล้องกับสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองโลกลดลง และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของการเมืองทางยุโรปตะวันออก จากการดำเนินการนโยบายนี้ส่งผลให้ประเทศ

²⁸ อีกชื่อหนึ่งว่า ข้อตกลงเหนือและใต้ (South – North Basic Agreement)

เกาหลีใต้เจรจาทางการทูตกับประเทศในยุโรปตะวันออก สหภาพโซเวียต และประเทศจีนซึ่งเป็นพันธมิตรของประเทศเกาหลีเหนือ ทำให้ทางเกาหลีเหนือต้องปรับตัวเพื่อลดผลกระทบด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม

ในสมัยประธานาธิบดีคิมแด-จุงได้เกิดการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีขึ้นเป็นครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 2000 โดยเป็นการตกลงกันระหว่างประธานาธิบดีคิมแด-จุงแห่งประเทศเกาหลีใต้และผู้นำคิมจอง-อิลแห่งประเทศเกาหลีเหนือถึงแนวทางการรวมประเทศ รวมถึงแสดงเจตนารมณ์ในการสร้างความปรองดองระหว่างกันและกัน

ถัดมาในสมัยประธานาธิบดีมุนแจ-อินที่ได้มีการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีถึง 3 ครั้งในปีคริสต์ศักราช 2018 แต่ปัญหาการแก้ไขการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของประเทศเกาหลีเหนือเป็นอุปสรรคในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติ เนื่องจากประเทศเกาหลีเหนืออยู่ใต้การคว่ำบาตรจากสหประชาชาติ อีกทั้งการเจรจาระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเกาหลีเหนือเพื่อปลดอาวุธนิวเคลียร์ก็หยุดชะงัก จากเหตุผลในเรื่องความเห็นที่ต่างกันในการปลดอาวุธ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีทั้ง 2 ประเทศหลังยุคสงครามเย็นจึงมีทั้งลักษณะผ่อนคลายเป็นความตึงเครียดและเกิดความขัดแย้งขึ้นสลับกันดังเช่นในช่วงสงครามเย็น

เมื่อพิจารณาตามความเป็นจริง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (peaceful coexistence) อาจจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการปรับตัวเข้าหากันเพื่อไม่ให้ต้นทุนในการรวมประเทศสูงเกินไป โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งประชาชนชาวเกาหลีใต้ต้องเป็นคนที่เสียภาษีมากขึ้น เพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณในการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศเกาหลีเหนือ ส่วนการรวมประเทศแบบฉับพลันอาจเกิดขึ้นได้หากเกิดกรณีที่ทำการรัฐประหารโค่นล้มระบอบคิมและเครือข่าย นำไปสู่การเกิดเหตุโกลาหลขึ้นในประเทศเกาหลีเหนือ กรณีนี้ทางประเทศเกาหลีใต้สามารถอ้างถึงความชอบธรรมในการเข้าแทรกแซงและควบคุมสถานการณ์เพื่อนำไปสู่การรวมประเทศเกาหลีในอนาคตก็เป็นได้

ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีทั้ง 2 ประเทศ มองจากประเด็นข้อตกลงหรือนโยบายการรวมประเทศเกาหลี ทำให้ทราบว่าประเทศเกาหลีทั้งสองเป็นตัวแสดงในระบบระหว่างประเทศ ว่าทั้ง 2 ประเทศจะมีอำนาจอธิปไตยในการตัดสินใจและกำหนดนโยบายโดยการยึดประโยชน์ต่อรัฐ (national interest) เป็นสำคัญ แต่ก็ไม่ใช่ว่าพ้นจากอิทธิพลของรัฐหรือตัวแสดงอื่น ๆ ที่มีอำนาจมากกว่า ด้วยความที่ประเทศเกาหลีเป็นรัฐขนาดเล็กตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น การก่อตั้งประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใตียังตอกย้ำชัดว่าประเทศเกาหลีทั้ง 2 ประเทศจำเป็นต้องพึ่งพารัฐในด้านอื่นเพื่อความอยู่รอด ความสัมพันธ์ของ 2 ประเทศที่เปลี่ยนไปไม่ใช่แค่เพียงปัจจัยภายในประเทศเท่านั้น ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกก็ถือว่ามีส่วนต่อประเทศเกาหลีทั้ง 2 ประเทศด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

หนังสือ

ซองโฮ ซิน. 2559. *นโยบายการต่างประเทศของเกาหลีใต้*. (ภัททิรา จิตต์เกษม, ผู้แปล). (กรุงเทพฯ) : โรงพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บูมอริ ยีหมะ. 2554. *ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์*. (สงขลา) : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ปาร์คแท-กยูน. 2560. *สงครามเกาหลีและระบบสงบศึก*. (ภัททิรา จิตต์เกษม, ผู้แปล). (กรุงเทพฯ) : โรงพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รศ.ดร.สุรพล ราชภัณฑารักษ์. 2554. *รัฐศาสตร์ทั่วไป = Introduction to political science : PS 103*.

(กรุงเทพฯ) : ภาควิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิเชียร อินทะสี. (2561). *เกาหลีในช่วงอลหม่าน ค.ศ. 1864 – 1953 : การรุกรานจากต่างชาติ การตกเป็น*

อาณานิคม การแบ่งแยกและสงครามเกาหลี. (พิษณุโลก) : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิเชียร อินทะสี. (2564). *เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ : มองผ่านประเด็นการรวมประเทศ*. (พิษณุโลก) :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

รองศาสตราจารย์ ดร.เรื่อโท นกตลชาติประเสริฐ. 2560. *Korean Today*. (กรุงเทพฯ) : ศูนย์เกาหลีศึกษา

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สารนิพนธ์

สากุน สีสไตรย์. 2531. *การรวมประเทศเกาหลี*. (สารนิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

คณะรัฐศาสตร์.

เว็บไซต์

ประชุมสุดยอด: เกาหลีเหนือ-ใต้ ครั้งประวัติศาสตร์. (เมษายน 2561). เรียกใช้เมื่อ 25 ตุลาคม 2565 จาก

<https://www.bbc.com/thai/live/international-43904625>.

มุน แจ-อิน. เรียกใช้เมื่อ 31 ธันวาคม 2565 จาก

https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A1%E0%B8%B8%E0%B8%99_%E0%B9%81%E0%B8%88-%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%99.

Kim Dae-Jung. (กรกฎาคม 2541). เรียกใช้เมื่อ 3 สิงหาคม 2565 จาก

<https://www.britannica.com/biography/Kim-Dae-Jung>.

North Korea–South Korea relations. เรียกใช้เมื่อ 3 สิงหาคม 2565 จาก

https://en.wikipedia.org/wiki/North_Korea%E2%80%93South_Korea_relations?fbclid=IwAR3c5kcTimzjiUCHqSrU7CqYnK8t3H05OASeaAlXJu_2LwmSla2MgE89xco.

Sunshine Policy. เรียกใช้เมื่อ 3 สิงหาคม 2565 จาก

https://en.wikipedia.org/wiki/Sunshine_Policy?fbclid=IwAR1hqTKqbiFu-0PaBVCUb62L931Yq5VyyczLNmrPzFMGEFyC1sCAwDXFSqg.

The Sunshine Policy of South Korea. (มีนาคม 2560). เรียกใช้เมื่อ 3 สิงหาคม 2565 จาก

http://large.stanford.edu/courses/2017/ph241/min2/?fbclid=IwAR2gEjZonVoV7Q3vhnEVqS7_Ua8t9NSvWWzkVUutmXutQr_bn9vmV_4IKhQ.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวนวพรรษ แสันทวีสุข
วันเกิด	2 เมษายน พ.ศ. 2544
ที่อยู่	68/59 หมู่บ้านลัดลี วิลล์ ซอย ประชาอุทิศ 72 แขวง ทุ่งครุ เขต ทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10140
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมจาก โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี อักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาเกาหลี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์

ข้าพเจ้า	นางสาวนวพรรษ แสนทวีสุข
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาเกาหลี
ชื่อบทความวิจัย	สงครามเกาหลี : จุดเริ่มต้นและความพยายาม รวมประเทศในยุครัฐบาลมุนแจอิน
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์ ดร.ศิบดี นพประเสริฐ
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา	68/59 หมู่บ้านल्ली วิลล์ ซอย ประชาอุทิศ 72 แขวง ทุ่งครุ เขต ทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10140
หมายเลขโทรศัพท์	098-2544433

ลิขสิทธิ์ของสารนิพนธ์นี้อันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรโดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองสิทธิ์